

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 22 stycznia 2008 r.

Nr 10

TREŚĆ:
Poz.:

UMOWA MIĘDZYNARODOWA

- 57 — Konwencja o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r., oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, sporządzona w Luksemburgu dnia 14 kwietnia 2005 r. 429
- 58 — Oświadczenie rządowe z dnia 5 grudnia 2007 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r., oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, sporządzonej w Luksemburgu dnia 14 kwietnia 2005 r. 533

57

KONWENCJA

o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r., oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich,

sporządzona w Luksemburgu dnia 14 kwietnia 2005 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 14 kwietnia 2005 r. została sporządzona w Luksemburgu Konwencja o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r., oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

wackiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r., oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

KONWENCJA
O PRZYSTĄPIENIU REPUBLIKI CZESKIEJ,
REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ, REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,
REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ, REPUBLIKI LITEWSKIEJ,
REPUBLIKI WĘGIERSKIEJ, REPUBLIKI MALTY,
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, REPUBLIKI SŁOWENII
I REPUBLIKI SŁOWACKIEJ
DO KONWENCJI O PRAWIE WŁAŚCIWYM
DLA ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH,
OTWARTEJ DO PODPISU W RZYMIE DNIA 19 CZERWCA 1980 R.,
ORAZ DO PIERWSZEGO I DRUGIEGO PROTOKOŁU
W SPRAWIE JEJ WYKŁADNI PRZEZ
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ,

MAJĄC NA UWADZE Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej i zmian w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej, a w szczególności jego artykuł 5 ustęp 2;

PRZYPOMINAJĄC, że stając się członkami Unii Europejskiej, nowe Państwa Członkowskie zobowiązały się do przystąpienia do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r. oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości, zmienionej Konwencją podpisaną w Luksemburgu dnia 10 kwietnia 1984 r. po przystąpieniu Republiki Greckiej, Konwencją podpisaną w Funchal dnia 18 maja 1992 r. po przystąpieniu Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej oraz Konwencją podpisaną w Brukseli dnia 29 listopada 1996 r. po przystąpieniu Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

ARTYKUŁ 1

Republika Czeska, Republika Estońska, Republika Cypryjska, Republika Łotewska, Republika Litewska, Republika Węgierska, Republika Malty, Rzeczpospolita Polska, Republika Słowenii i Republika Słowacka niniejszym przystępują do:

- a) Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r., zwanej dalej „Konwencją z 1980 r.”, w wersji po wprowadzeniu dostosowań i zmian dokonanych przez:
- Konwencję podpisaną w Luksemburgu dnia 10 kwietnia 1984 r., zwaną dalej „Konwencją z 1984 r.”, o przystąpieniu Republiki Greckiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych,
  - Konwencję podpisaną w Funchal dnia 18 maja 1992 r., zwaną dalej „Konwencją z 1992 r.”, o przystąpieniu Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych,

- Konwencję podpisaną w Brukseli dnia 29 listopada 1996 r., zwaną dalej „Konwencją z 1996 r.”, o przystąpieniu Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych,
- b) Pierwszego Protokołu podpisanego dnia 19 grudnia 1988 r., zwanego dalej Pierwszym Protokołem z 1988 r., w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, w wersji po wprowadzeniu dostosowań i zmian dokonanych w nim przez Konwencje z 1992 r. i 1996 r.;
- c) Drugiego Protokołu podpisanego dnia 19 grudnia 1988 r., zwanego dalej Drugim Protokołem z 1988 r., przyznającego Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich pewne uprawnienia do dokonywania wykładni Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych.

TYTUŁ II

DOSTOSOWANIA W PIERWSZYM PROTOKOLE Z 1988 R.

ARTYKUŁ 2

W art. 2 lit. a) wprowadza się następujące tiret:

a) między pierwszym a drugim tiret:

– w Republice Czeskiej:

Nejvyšší soud České republiky

Nejvyšší správní soud

b) między trzecim a czwartym tiret:

– w Estonii:

Riigikohus

c) między ósmym a dziewiątym tiret:

– na Cyprze:

Ανώτατο Δικαστήριο

– na Łotwie:

Augstākās Tiesas Senāts

– na Litwie:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas

d) między dziewiątym a dziesiątym tiret:

– na Węgrzech:

Legfelsőbb Bíróság

– na Malcie:

Qorti ta' l-Appell

e) między jedenastym a dwunastym tiret:

– w Polsce:

Sąd Najwyższy

Naczelny Sąd Administracyjny

f) między dwunastym a trzynastym tiret:

– w Słowenii

Ustavno sodišče Republike Slovenije

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

– w Słowacji:

Najvyšší súd Slovenskej republiky

TYTUŁ III

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 3

1. Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej przekazuje uwierzytelniony odpis Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r., Konwencji z 1992 r. oraz Konwencji z 1996 r., w językach hiszpańskim, duńskim, niemieckim, greckim, angielskim, francuskim, irlandzkim, włoskim, niderlandzkim, portugalskim, fińskim i szwedzkim Rządom Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej.

2. Tekst Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r., Konwencji z 1992 r. oraz Konwencji z 1996 r., w językach czeskim, estońskim, węgierskim, łotewskim, litewskim, maltańskim, polskim, słowackim i słoweńskim jest autentyczny na takich samych warunkach jak pozostałe teksty Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r., Konwencji z 1992 r. oraz Konwencji z 1996 r.

ARTYKUŁ 4

Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji przez Państwa-Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 5

1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie dla państw, które ją ratyfikowały pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu drugiego dokumentu ratyfikacyjnego.
2. Po tej dacie niniejsza Konwencja wchodzi w życie w odniesieniu do każdego Państwa-Sygnatariusza, które ją ratyfikuje, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacyjnego.

ARTYKUŁ 6

Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej powiadamia Państwa-Sygnatariuszy:

- a) o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego;
- b) o datach wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do poszczególnych Umawiających się Państw.

ARTYKUŁ 7

Niniejsza Konwencja, sporządzona w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach czeskim, duńskim, niderlandzkim, angielskim, estońskim, fińskim, francuskim, niemieckim, greckim, węgierskim, irlandzkim, włoskim, łotewskim, litewskim, maltańskim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, hiszpańskim i szwedzkim, przy czym wszystkie 21 tekstów jest jednakowo autentycznych, zostaje złożona w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej. Sekretarz Generalny przekazuje Rządowi każdego Państwa-Sygnatariusza jej uwierzytelniony odpis.

Hecho en Luxemburgo, el catorce de abril del dos mil cinco.
V Lucemburku dne čtrnáctého dubna dva tisíce pět.
Udfærdiget i Luxembourg den fjortende april to tusind og fire.
Geschehen zu Luxemburg am vierzehnten April zweitausendfünf.
Kahe tuhande viienda aasta aprillikuu neljateistkümnendal päeval Luxembourgis.
Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις δέκα τέσσερις Απριλίου δύο χιλιάδες πέντε.
Done at Luxembourg on the fourteenth day of April in the year two thousand and five.
Fait à Luxembourg, le quatorze avril deux mille cinq.
Arna déanamh i Lucsamburg, an ceathrú lá déag d'Aibreán sa bhliain dhá mhíle is a cúig
Fatto a Lussemburgo, addì quattordici aprile duemilacinque.
Luksemburgā, divtūkstoš piektā gada četrpadsmitajā aprīlī.
Priimta du tūkstančiai penktų metų balandžio keturioliką dieną Liuksemburge.
Kelt Luxembourgban, a kettőezer ötödik év április tizenegyedik napján.
Magħmul fil-Lussemburgu, fl-erbatax jum ta' April tas-sena elfejn u ħamsa.
Gedaan te Luxemburg, de veertiende april tweeduizend vijf.
Sporządzono w Luksemburgu dnia czternastego kwietnia roku dwutysięcznego piątego.
Feito em Luxemburgo, em catorze de Abril de dois mil e cinco.
V Luxembourggu, štirinajstega aprila leta dva tisoč pet.
V Luxemburgu dňa štrnásteho apríla dvetisícpäť.
Tehty Luxemburgissa neljäntenätoista päivänä huhtikuuta vuonna kaksituhattaviisi.
Som skedde i Luxemburg den fjortonde april tjugohundra fem.

KONWENCJA ¹

o prawie właściwym dla zobowiązań umownych
otwarta do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r.

PREAMBUŁA

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą,

ZDECYDOWANE kontynuować prace w dziedzinie prawa prywatnego międzynarodowego w zakresie ujednoczenia przepisów prawnych, które zostały wprowadzone w ramach Wspólnoty, w szczególności w dziedzinie jurysdykcji i wykonywania orzeczeń sądowych,
PRAGNĄC ustanowienia jednolitych reguł określania prawa właściwego dla zobowiązań umownych,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

---

¹ Tekst zmieniony Konwencją z dnia 10 kwietnia 1984 r. o przystąpieniu Republiki Greckiej, w dalszej części zwaną „Konwencją o przystąpieniu z 1984 r.”, Konwencją z dnia 18 maja 1992 r. o przystąpieniu Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej, w dalszej części zwaną „Konwencją o przystąpieniu z 1992 r.”, Konwencją z dnia 29 listopada 1996 r. o przystąpieniu Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji, w dalszej części zwaną „Konwencją o przystąpieniu z 1996 r.” oraz Konwencją z dnia 14 kwietnia 2005 r. o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej, w dalszej części zwaną „Konwencją o przystąpieniu z 2005 r.”.

TYTUŁ I

ZAKRES ZASTOSOWANIA

Artykuł 1

Zakres zastosowania

1. Przepisy niniejszej Konwencji stosuje się do zobowiązań umownych w stanach faktycznych, które wykazują związek z prawem różnych państw.
2. Nie mają one zastosowania do:
  - (a) stanu cywilnego oraz zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych osób fizycznych, z zastrzeżeniem art. 11;
  - (b) zobowiązań umownych, dotyczących:
    - testamentów i dziedziczenia,
    - majątkowych stosunków małżeńskich,
    - praw i obowiązków wynikających ze stosunków rodzinnych, pokrewieństwa, małżeństwa lub powinowactwa, włącznie ze zobowiązaniami alimentacyjnymi wobec dzieci pozamałżeńskich;

- (c) zobowiązań z weksli, czeków, weksli własnych oraz innych przenaszalnych papierów wartościowych w zakresie, w jakim zobowiązania z tych innych papierów wartościowych wynikają z ich przenaszalności;
- (d) zapisów na sąd polubowny i umów o właściwość sądu;
- (e) kwestii z zakresu prawa spółek, stowarzyszeń i osób prawnych, takich jak na przykład utworzenie, zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych, wewnętrzny ustroj i rozwiązanie spółek, stowarzyszeń i osób prawnych oraz ustawowa osobista odpowiedzialność wspólników i organów za długi spółki, stowarzyszenia lub osoby prawnej;
- (f) kwestii, czy przedstawiciel może wobec osób trzecich zaciągać zobowiązania w imieniu osoby przez siebie reprezentowanej lub czy organ spółki, stowarzyszenia lub osoby prawnej może wobec osób trzecich zaciągać zobowiązania w imieniu tej spółki, tego stowarzyszenia lub tej osoby prawnej;
- (g) tworzenia „trustów” oraz powstałych przez to stosunków prawnych pomiędzy założycielami, powiernikami a beneficjentami;
- (h) dowodów i postępowania, z zastrzeżeniem art. 14.

3. Przepisów niniejszej Konwencji nie stosuje się do umów ubezpieczenia, pokrywających ryzyka zlokalizowane na terytoriach Państw Członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. W celu stwierdzenia, czy ryzyko jest zlokalizowane na powyższych terytoriach, sąd stosuje swoje prawo krajowe.

4. Ust. 3 nie stosuje się do umów reasekuracji.

Artykuł 2

Stosowanie prawa państw nie będących Stronami

Prawo wskazane przez niniejszą Konwencję stosuje się także wówczas, gdy nie jest to prawo Umawiającego się Państwa.

TYTUŁ II

PRZEPISY JEDNOLITE

Artykuł 3

Swoboda wyboru prawa

1. Umowa podlega prawu wybranemu przez strony. Wybór prawa powinien być wyraźny lub w sposób dostatecznie pewny wynikać z postanowień umowy lub okoliczności sprawy. Strony mogą dokonać wyboru prawa dla całej umowy lub tylko dla jej części.
2. Strony mogą w każdym czasie umówić się, że umowa podlega prawu innemu niż to, które dla tej umowy było uprzednio właściwe na podstawie wcześniejszego wyboru prawa dokonanego zgodnie z niniejszym artykułem bądź na podstawie innych przepisów niniejszej Konwencji. Zmiana określenia prawa właściwego dokonana przez strony po zawarciu umowy nie narusza ważności umowy ze względu na formę w rozumieniu art. 9 ani praw osób trzecich.

3. Jeżeli wszystkie inne elementy stanu faktycznego w czasie dokonywania wyboru prawa właściwego są zlokalizowane w jednym i tym samym państwie, to wybór przez strony prawa obcego – niezależnie od tego, czy został on uzupełniony umową o właściwość obcego sądu – nie może naruszać przepisów, których zgodnie z prawem tego państwa nie można wyłączyć w drodze umowy, dalej zwanych „przepisami bezwzględnie obowiązującymi”.

4. Do oceny istnienia i ważności porozumienia stron w przedmiocie prawa właściwego stosuje się art. 8, 9 i 11.

Artykuł 4

Prawo właściwe w razie braku wyboru prawa

1. Jeżeli wybór prawa właściwego dla umowy zgodnie z art. 3 nie został dokonany, umowa podlega prawu państwa, z którym wykazuje ona najściślejszy związek. Jeżeli jednak część umowy, która daje się oddzielić od reszty, wykazuje ściślejszy związek z innym państwem, wówczas do tej części można zastosować w drodze wyjątku prawo tego innego państwa.

2. Z zastrzeżeniem ust. 5 domniemywa się, że umowa wykazuje najściślejszy związek z tym państwem, w którym strona, na której spoczywa obowiązek spełnienia świadczenia charakterystycznego, w chwili zawarcia umowy ma miejsce zwykłego pobytu lub w przypadku spółki, stowarzyszenia lub osoby prawnej, siedzibę zarządu. Jeżeli jednak umowa została zawarta w ramach działalności zawodowej lub gospodarczej tej strony, domniemywa się, że umowa wykazuje najściślejszy związek z państwem, w którym znajduje się jej główne przedsiębiorstwo lub, jeżeli zgodnie z umową świadczenie ma być spełnione przez inne przedsiębiorstwo niż główne z państwem, w którym znajduje się to inne przedsiębiorstwo.

3. Bez względu na ust. 2, o ile przedmiotem umowy jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub prawo do korzystania z nieruchomości, domniemywa się, że umowa wykazuje najściślejszy związek z tym państwem, w którym nieruchomość jest położona.

4. Domniemania, o którym mowa w ust. 2, nie stosuje się do umów przewozu towarów. W przypadku takich umów domniemywa się, że wykazują one najściślejszy związek z tym państwem, w którym w chwili zawierania umowy przewoźnik miał swoje główne przedsiębiorstwo, o ile w państwie tym znajduje się także miejsce załadunku lub miejsce rozładunku albo główne przedsiębiorstwo nadawcy. Na potrzeby stosowania niniejszego ustępu za umowy przewozu towarów uznaje się także umowy czarterowe na jeden rejs i inne umowy, które służą przede wszystkim przewozowi towarów.

5. Ust. 2 nie stosuje się, jeżeli świadczenie charakterystyczne jest niemożliwe do ustalenia. Domniemania, o których mowa w ust. 2, 3 i 4, nie mają zastosowania, jeżeli z całokształtu okoliczności wynika, że umowa wykazuje ściślejszy związek z innym państwem.

Artykuł 5

Umowy konsumenckie

1. Niniejszy artykuł stosuje się do umów, których przedmiotem jest dostarczenie rzeczy ruchomych lub świadczenie usług na rzecz osoby, „konsumenta”, w celu, który nie może być uznany za związany z jej działalnością zawodową lub gospodarczą, jak również umów dotyczących finansowania takiej działalności.
2. Bez względu na art. 3, wybór prawa właściwego przez strony nie może prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przysługującej mu na podstawie przepisów bezwzględnie obowiązujących w państwie, w którym ma on miejsce zwykłego pobytu,
  - jeżeli w państwie tym zawarcie umowy zostało poprzedzone specjalnie uczynioną propozycją lub reklamą i konsument dokonał czynności, które w tym państwie są niezbędne do zawarcia umowy, albo
  - jeżeli kontrahent konsumenta lub przedstawiciel kontrahenta otrzymał w tym państwie zamówienie konsumenta, albo

- jeżeli umowa dotyczy sprzedaży towarów, a konsument wyjechał z tego państwa za granicę i tam złożył zamówienie, o ile wyjazd konsumenta został zorganizowany przez kontrahenta w celu nakłonienia konsumenta do zawarcia umowy.
3. Bez względu na art. 4 i w braku wyboru prawa właściwego zgodnie z art. 3, do umów zawartych w okolicznościach, o których mowa w ust. 2, stosuje się prawo państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu.
4. Niniejszego artykułu nie stosuje się do:
- a) umów przewozu;
  - b) umów o świadczenie usług, jeżeli usługi należne konsumentowi mają być świadczone wyłącznie w innym państwie niż państwo, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu.
5. Bez względu na ust. 4, niniejszy artykuł ma zastosowanie do umów o podróż obejmujących kombinowane świadczenia przewozowe i zakwaterowania za wspólną cenę.

Artykuł 6

Indywidualne umowy o pracę

1. Bez względu na art. 3, w umowach o pracę wybór prawa dokonany przez strony nie może prowadzić do pozbawienia pracownika ochrony, która przysługuje mu na podstawie bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, które miałyby zastosowanie zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu w przypadku braku wyboru prawa.
2. Bez względu na art. 4 i w przypadku braku wyboru prawa zgodnie z art. 3, do umów o pracę stosuje się:
  - a) prawo państwa, w którym pracownik zazwyczaj świadczy pracę w wykonaniu umowy i to nawet wówczas, gdy jest tymczasowo oddelegowany do innego państwa; albo
  - b) prawo państwa, w którym znajduje się przedsiębiorstwo, w którym pracownik został zatrudniony, jeżeli zazwyczaj nie świadczy on pracy w jednym i tym samym państwie;

chyba że z całokształtu okoliczności wynika, że umowa o pracę wykazuje ściślejszy związek z innym państwem; w takim przypadku stosuje się prawo tego innego państwa.

Artykuł 7

Przepisy wymuszające swoje zastosowanie

1. Przy stosowaniu prawa określonego państwa na mocy niniejszej Konwencji, można przyznać skuteczność przepisom prawa innego państwa, z którym stan faktyczny sprawy wykazuje ścisły związek, o ile przepisy te zgodnie z prawem tego innego państwa mają zastosowanie bez względu na to, jakiemu prawu podlega umowa. Przy podejmowaniu decyzji, czy przyznać skuteczność tym bezwzględnie obowiązującym przepisom prawa, należy brać pod uwagę ich charakter i przedmiot, a także skutki, które wystąpiłyby w przypadku ich zastosowania lub niezastosowania.
2. Niniejsza Konwencja nie narusza stosowania przepisów prawa państwa sądu orzekającego, które w odniesieniu do danego stanu faktycznego wymuszają swoje zastosowanie, bez względu na to, jakie prawo ma zastosowanie do umowy.

Artykuł 8

Istnienie i ważność materialna

1. Istnienie i ważność umowy lub jednego z jej postanowień ocenia się według prawa, które zgodnie z niniejszą Konwencją byłoby właściwe, gdyby umowa lub jej postanowienie były ważne.

2. Jeżeli jednak z okoliczności sprawy wynika, że nie byłoby uzasadnione dokonywanie oceny skutków zachowania się jednej ze stron według prawa określonego zgodnie z ust. 1, strona ta w celu ustalenia, że nie wyraziła zgody na zawarcie umowy, może powołać się na prawo państwa swojego miejsca zwykłego pobytu.

Artykuł 9

Forma

1. Umowa zawarta między osobami, które znajdują się w tym samym państwie, jest ważna ze względu na formę, jeżeli spełnia wymogi dotyczące formy określone przez prawo właściwe dla umowy według niniejszej Konwencji lub przez prawo państwa, w którym umowa została zawarta.
2. Umowa zawarta między osobami, które znajdują się w różnych państwach, jest ważna, ze względu na formę, jeżeli spełnia wymogi co do formy określone przez prawo właściwe dla umowy według niniejszej Konwencji lub przez prawo jednego z tych państw.
3. Jeżeli umowa została zawarta przez przedstawiciela, przy stosowaniu ust. 1 i 2 bierze się pod uwagę państwo, w którym znajduje się przedstawiciel w chwili zawarcia umowy.
4. Jednostronna czynność prawna, która odnosi się do umowy już zawartej albo umowy, która ma być zawarta, jest ważna ze względu na formę, jeżeli spełnione są wymogi co do formy określone w prawie, które zgodnie z niniejszą Konwencją jest lub byłoby właściwe dla umowy, albo wymogi co do formy określone w prawie państwa, w którym ta czynność prawna została dokonana.

5. Ust. 1 – 4 nie stosuje się do umów, do których zastosowanie ma art. 5 i które zostały zawarte w okolicznościach, o których mowa w art. 5 ust. 2. Do formy tych umów stosuje się prawo państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu.

6. Niezależnie od ust. 1 – 4 niniejszego artykułu umowy, których przedmiotem jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub prawo do korzystania z nieruchomości, należy oceniać na podstawie bezwzględnie obowiązujących przepisów dotyczących formy tego państwa, w którym nieruchomość jest położona, o ile przepisy te, zgodnie z prawem tego państwa stosuje się bez względu na miejsce zawarcia umowy i prawo dla tej umowy właściwe.

Artykuł 10

Zakres obowiązywania prawa właściwego dla umowy

1. Prawo właściwe dla umowy na podstawie art. 3 – 6 i art. 12 niniejszej Konwencji ma zastosowanie w szczególności do:

- a) jej wykładni;
- b) wykonywania wynikających z niej zobowiązań;
- c) skutków całkowitego lub częściowego niewykonania tych zobowiązań, łącznie z określeniem wysokości szkody, w zakresie, w jakim rozstrzygają o tym przepisy prawa oraz w granicach uprawnień przyznanych sądowi przez prawo procesowe,

- d) różnych sposobów wygaśnięcia zobowiązań oraz przedawnienia i utraty praw wynikającej z upływu terminów,
- e) skutków nieważności umowy.

2. W odniesieniu do sposobu wykonania oraz środków, które może podjąć wierzyciel w przypadku nienależytego wykonania, bierze się pod uwagę prawo państwa, w którym następuje wykonanie.

Artykuł 11

Brak zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych

W przypadku umowy zawartej między osobami, które znajdują się w tym samym państwie, osoba fizyczna, która miałaby zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych na podstawie prawa tego państwa, może powołać się na brak zdolności prawnej lub zdolności do czynności prawnych wynikający z prawa innego państwa jedynie wówczas, gdy w chwili zawierania umowy druga strona umowy wiedziała o tym braku lub nie wiedziała o nim z powodu niedbalstwa.

Artykuł 12

Przelew wierzytelności

1 Dla wzajemnych zobowiązań cedenta i cesjonariusza wierzytelności właściwe jest prawo, które zgodnie z niniejszą Konwencją ma zastosowanie do zawartej pomiędzy nimi umowy.

2. Prawo, któremu podlega przeniesiona wierzytelność, rozstrzyga o jej zbywalności, stosunku pomiędzy cesjonariuszem a dłużnikiem, przesłankach skuteczności przelewu wobec dłużnika oraz zwalniającym skutku świadczenia przez dłużnika.

Artykuł 13

Przejęcie wierzytelności z mocy prawa

1. Jeżeli określonej osobie, „wierzycielowi”, przysługuje wierzytelność z umowy od innej osoby, „dłużnika”, a osoba trzecia jest zobowiązana do zaspokojenia wierzyciela lub zaspokaja go w wykonaniu tego zobowiązania, to prawo właściwe dla zobowiązania osoby trzeciej określa, czy osoba trzecia może dochodzić należności wierzyciela od dłużnika w całości lub w części zgodnie z prawem właściwym dla stosunków między wierzycielem a dłużnikiem.
2. Przepis powyższy ma zastosowanie także wówczas, gdy kilka osób jest zobowiązanych do zaspokojenia tej samej wierzytelności umownej, a wierzyciel został zaspokojony przez jedną z tych osób.

Artykuł 14

Dowody

1. Prawo właściwe dla umowy zgodnie z niniejszą Konwencją stosuje się w takim zakresie, w jakim ustanawia ono w odniesieniu do zobowiązań umownych domniemania prawne lub określa rozkład ciężaru dowodu.

2. Dowód czynności prawnej może być przeprowadzony wszelkimi środkami dopuszczalnymi zgodnie z prawem sądu lub zgodnie z jednym z praw wskazanych w art. 9, według którego czynność prawna jest ważna co do formy, o ile dowód można przeprowadzić w ten sposób przed sądem orzekającym.

Artykuł 15

Wyłączenie odesłania

Za prawo właściwe danego państwa w rozumieniu niniejszej Konwencji uważa się normy prawne obowiązujące w tym państwie z wyłączeniem norm prawa prywatnego międzynarodowego.

Artykuł 16

Porządek publiczny

Zastosowania normy prawa wskazanego przez niniejszą Konwencję można odmówić jedynie wówczas, gdy takie zastosowanie w sposób oczywisty byłoby nie do pogodzenia z porządkiem publicznym państwa sądu orzekającego.

Artykuł 17

Wyłączenie działania wstecznego

Niniejszą Konwencję stosuje się w Umawiającym się Państwie do umów, które zostały zawarte po wejściu w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tego Umawiającego się Państwa.

Artykuł 18

Jednolita wykładnia

Przy dokonywaniu wykładni i stosowaniu powyższych jednolitych przepisów bierze się pod uwagę ich międzynarodowy charakter oraz potrzebę osiągnięcia jednolitości wykładni i stosowania tych przepisów.

Artykuł 19

Państwa nie posiadające jednolitego systemu prawnego

1. Jeżeli państwo składa się z kilku jednostek terytorialnych, z których każda posiada własne normy prawne dotyczące zobowiązań umownych, wówczas dla określenia prawa właściwego na podstawie niniejszej Konwencji każda z tych jednostek terytorialnych uznawana jest za państwo.

2. Państwo, w którym różne jednostki terytorialne mają własne normy prawne dotyczące zobowiązań umownych, nie jest zobowiązane do stosowania niniejszej Konwencji do kolizji praw występującej wyłącznie między porządkami prawnymi takich jednostek terytorialnych.

Artykuł 20

Pierwszeństwo prawa wspólnotowego

Niniejsza Konwencja nie uchybia stosowaniu norm kolizyjnych dla zobowiązań umownych w kwestiach szczególnych, które są lub będą zawarte w aktach prawnych Wspólnot Europejskich lub w wydanych w wykonaniu takich aktów zharmonizowanych przepisach prawa krajowego.

Artykuł 21

Stosunek do innych konwencji

Niniejsza Konwencja nie uchybia stosowaniu konwencji międzynarodowych, których stronami są lub staną się Umawiające się Państwa.

Artykuł 22

Zastrzeżenia

1. Każde Umawiające się Państwo może, w czasie podpisywania, ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, zastrzec sobie prawo niestosowania:
  - a) art. 7 ust. 1;
  - b) art. 10 ust. 1 lit. e).
2. ¹
3. Każde Umawiające się Państwo może w każdym czasie wycofać zastrzeżenie, które złożyło; zastrzeżenie traci moc pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego następującego po zawiadomieniu o wycofaniu.

---

¹ Ustęp skreślony przez art. 2 ust. 1 Konwencji o przystąpieniu z 1992 r.

TYTUŁ III

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 23

1. Jeśli po wejściu w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do określonego Umawiającego się Państwa, państwo to zamierza przyjąć nową normę kolizyjną dla określonej kategorii umów, należącej do zakresu zastosowania niniejszej Konwencji, zawiadomi ono o swoim zamiarze inne Państwa Sygnatariuszy za pośrednictwem Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich.
2. Każde Państwo Sygnatariusz może w ciągu sześciu miesięcy od daty zawiadomienia Sekretarza Generalnego zażądać od niego zwołania konsultacji między Państwami Sygnatariuszami w celu osiągnięcia porozumienia. (...) ¹.
3. Jeżeli żadne z Państw Sygnatariuszy nie zażąda konsultacji w tym terminie lub jeśli w ciągu dwóch lat następujących po zawiadomieniu Sekretarza Generalnego nie zostanie w wyniku konsultacji osiągnięte porozumienie, zainteresowane Umawiające się Państwo może zmienić swoje prawo. Państwo to poinformuje o podjętych przez siebie środkach inne Państwa Sygnatariuszy za pośrednictwem Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich.

---

¹ Zdanie skreślone przez art. 2 ust. 1 Konwencji o przystąpieniu z 1992 r.

Artykuł 24

1. Jeżeli po wejściu w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do Umawiającego się Państwa, państwo to będzie chciało stać się stroną konwencji wielostronnej, której głównym lub jednym z głównych celów jest ustanowienie norm prawa prywatnego międzynarodowego dotyczących jakichkolwiek spraw regulowanych niniejszą Konwencją, stosuje się w takim przypadku procedurę określoną w art. 23. Jednakże okres dwóch lat, o którym mowa w ust. 3 powyższego artykułu, skraca się do jednego roku.

2. Procedura, o której mowa w poprzednim ustępie, nie jest wymagana, jeżeli jedno z Umawiających się Państw lub jedna ze Wspólnot Europejskich jest już stroną konwencji wielostronnej lub jeżeli celem konwencji jest rewizja konwencji, której zainteresowane państwo jest już stroną, lub jeżeli jest to konwencja zawarta w ramach Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie.

Artykuł 25

Jeżeli Umawiające się Państwo uzna, że stopień ujednoczenia osiągnięty przez niniejszą Konwencję jest zagrożony zawarciem umów nie objętych art. 24 ust. 1, państwo to może zażądać od Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich zwołania konsultacji między Państwami Sygnatariuszami niniejszej Konwencji.

Artykuł 26

Każde Umawiające się Państwo może zażądać rewizji niniejszej Konwencji. W takim przypadku Przewodniczący Rady Wspólnot Europejskich zwołuje konferencję w sprawie rewizji Konwencji.

Artykuł 27¹Artykuł 28

1. Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu dla Państw - Stron Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą od dnia 19 czerwca 1980 r.
2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich⁽²⁾.

---

¹ Artykuł skreślony przez art. 2 ust. 1 Konwencji o przystąpieniu z 1992 r.

² Ratyfikacja konwencji o przystąpieniu regulowana jest następującymi przepisami tych konwencji:

- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1984 r. - art. 3 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 3
Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich.”,
- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1992 r. - art. 4 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 4
Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich.”,
- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1996 r. - art. 5 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 5
Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej.”,
- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 2005 r. - art. 4 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 4
Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej.”.

Artykuł 29¹

- ¹ Wejście w życie konwencji o przystąpieniu regulowane jest następującymi przepisami tych konwencji:
- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1984 r. - art. 4 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 4
Niniejsza Konwencja wchodzi w życie, w stosunkach między Państwami, które ją ratyfikowały, pierwszego dnia trzeciego miesiąca po złożeniu ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego przez Republikę Grecką oraz przez siedem Państw, które ratyfikowały Konwencję o prawie właściwym dla zobowiązań umownych.
Niniejsza konwencja wchodzi w życie w odniesieniu do każdego Umawiającego się Państwa, które ratyfikuje ją w późniejszym terminie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacyjnego.”,
  - w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1992 r. - art. 5 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 5
Niniejsza Konwencja wchodzi w życie, w stosunkach między Państwami, które ją ratyfikowały, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego przez Królestwo Hiszpanii lub Republikę Portugalską i jedno z Państw, które ratyfikowały Konwencję o prawie właściwym dla zobowiązań umownych. Niniejsza konwencja wchodzi w życie w odniesieniu do każdego Umawiającego się Państwa, które ratyfikowało ją w późniejszym terminie, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacyjnego.”,
  - w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1996 r. - art. 6 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 6
1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie w stosunkach między Państwami, które ją ratyfikowały, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego przez Republikę Austrii, Republikę Finlandii lub Królestwo Szwecji i jedno z Umawiających się Państw, które ratyfikowały Konwencję o prawie właściwym dla zobowiązań umownych.
2. Niniejsza konwencja wchodzi w życie w odniesieniu do każdego Umawiającego się Państwa, które ratyfikuje ją w późniejszym terminie, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacyjnego.”,
  - w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 2005 r. - art. 5 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 5
1. Niniejsza konwencja wchodzi w życie dla państw, które ją ratyfikowały pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu drugiego dokumentu ratyfikacyjnego.
2. Po tej dacie niniejsza Konwencja wchodzi w życie w odniesieniu do każdego Państwa Sygnatariusza, które ją ratyfikuje, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacyjnego.

1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu siódmego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.
2. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie w odniesieniu do każdego Państwa Sygnatariusza, które ją ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi w późniejszym terminie, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 30

1. Niniejsza Konwencja obowiązuje przez okres dziesięciu lat od dnia jej wejścia w życie zgodnie z art. 29 ust. 1, także w państwach, w odniesieniu do których wejdzie ona w życie z późniejszą datą.
2. Jeżeli niniejsza Konwencja nie zostanie wypowiedziana, jej obowiązywanie ulega milczącemu przedłużeniu każdorazowo o pięć lat.

3. Umawiające się Państwo, które zamierza wypowiedzieć Konwencję, powinno zawiadomić o powyższym, nie później niż na sześć miesięcy przed upływem odpowiednio okresu dziesięciu lat lub pięciu lat, Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich. ⁽¹⁾.
4. Wypowiedzenie wchodzi w życie jedynie w stosunku do Państwa, które je notyfikowało. Konwencja pozostaje w mocy między wszystkimi innymi Umawiającymi się Państwami.

---

¹ Zdanie skreślone na mocy Konwencji o przystąpieniu z 1992 r.

Artykuł 31¹

Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich powiadamia Państwa - Strony Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą o:

- a) złożonych podpisach;

---

¹ Powiadomienie dotyczące konwencji o przystąpieniu regulowane jest następującymi przepisami tych konwencji:

- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1984 r. - art. 5 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 5
Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich powiadamia Państwa Sygnatariuszy:
(a) o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego;
(b) o datach wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do poszczególnych Umawiających się Państw.”,
- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1992 r. - art. 6 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 6
Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich powiadamia Państwa Sygnatariuszy:
(a) o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego;
(b) o datach wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do poszczególnych Umawiających się Państw.”,
- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1996 r. - art. 7 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 7
Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej powiadamia Państwa Sygnatariuszy:
(a) o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego;
(b) o datach wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do poszczególnych Umawiających się Państw.”,
- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 2005 r. - art. 6 tej Konwencji w brzmieniu:
„Artykuł 6
Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich powiadamia Państwa Sygnatariuszy:
(a) o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego;
(b) o datach wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do poszczególnych Umawiających się Państw.”

- b) złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- c) dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji;
- d) zawiadomieniach dokonanych zgodnie z art. 23, 24, 25, 26 i 30¹;
- e) zastrzeżeniach i wycofaniu zastrzeżeń, o których mowa w art. 22.

Artykuł 32

Protokół załączony do niniejszej Konwencji stanowi jej integralną część.

Artykuł 33²

---

¹ Lit. d) zmieniona Konwencją o przystąpieniu z 1992 r.

² Wskazanie autentycznych tekstów konwencji o przystąpieniu można znaleźć w następujących przepisach:

- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1984 r. - w art. 2 i 6 tej Konwencji w brzmieniu:

„Artykuł 2

Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich przekazuje uwierzytelniony odpis Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych w językach: angielskim, duńskim, francuskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim i włoskim Rządowi Republiki Greckiej.

Tekst Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych sporządzony w języku greckim stanowi Załącznik do niniejszej Konwencji. Tekst sporządzony w języku greckim jest autentyczny na tych samych warunkach jak pozostałe teksty Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych.”

„Artykuł 6

Niniejsza Konwencja, sporządzona w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach: angielskim, duńskim, francuskim, greckim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są jednakowo autentyczne, zostaje złożona w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Wspólnot Europejskich. Sekretarz Generalny przekazuje rządowi każdego Państwa Sygnatariusza jej uwierzytelniony odpis.”

- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1992 r. - w art. 3 i 7 tej Konwencji w brzmieniu:

„Artykuł 3

Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich przekazuje uwierzytelniony odpis Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych w językach: angielskim, duńskim, francuskim, greckim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim i włoskim Rządom Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej.

Tekst Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych sporządzony w językach hiszpańskim i portugalskim przedstawiony jest w załącznikach I i II do niniejszej Konwencji. Teksty sporządzone w językach hiszpańskim i portugalskim są autentyczne na tych samych warunkach jak pozostałe teksty Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych.”

„Artykuł 7

Niniejsza Konwencja, sporządzona w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach: angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne, zostaje złożona w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Wspólnot Europejskich. Sekretarz Generalny przekazuje rządowi każdego Państwa Sygnatariusza jej uwierzytelniony odpis.”

- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 1996 r. - w art. 4 i 8 tej Konwencji w brzmieniu:

„Artykuł 4

1. Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej przekazuje uwierzytelnione odpisy Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r. oraz Konwencji z 1992 r. w językach: angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim Rządom Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji.

2. Tekst Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r. oraz Konwencji z 1992 r. w językach fińskim i szwedzkim jest autentyczny na tych samych warunkach jak pozostałe teksty Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r. oraz Konwencji z 1992 r.”

„Artykuł 8

Niniejsza Konwencja, sporządzona w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach: angielskim, duńskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim, szwedzkim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne, zostaje złożona w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej. Sekretarz Generalny przekazuje rządowi każdego Państwa Sygnatariusza jej uwierzytelniony odpis.”

-
- w odniesieniu do Konwencji o przystąpieniu z 2005 r. - w art. 3 i 7 tej Konwencji w brzmieniu:
- „Artykuł 3
1. Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej przekazuje uwierzytelniony odpis Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r., Konwencji z 1992 r. oraz Konwencji z 1996 r. w językach: angielskim, duńskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim, szwedzkim i włoskim Rządom Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej.
2. Tekst Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r., Konwencji z 1992 r. oraz Konwencji z 1996 r., w języku czeskim, estońskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, polskim, słowackim, słoweńskim i węgierskim jest autentyczny na takich samych warunkach jak pozostałe teksty Konwencji z 1980 r., Konwencji z 1984 r., Pierwszego Protokołu z 1988 r., Drugiego Protokołu z 1988 r., Konwencji z 1992 r. oraz Konwencji z 1996 r.
- „Artykuł 7
- Niniejsza Konwencja, sporządzona w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty w liczbie 21 są jednakowo autentyczne, zostaje złożona w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej. Sekretarz Generalny przekazuje Rządowi każdego Państwa Sygnatariusza jej uwierzytelniony odpis.”

Niniejsza Konwencja, sporządzona w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, duńskim, francuskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne, zostanie złożona w archiwach Sekretariatu Rady Wspólnot Europejskich. Sekretarz Generalny przekazuje Rządowi każdego Państwa Sygnatariusza jej uwierzytelniony odpis.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszą Konwencją.

Sporządzono w Rzymie, dnia dziewiętnastego czerwca tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego roku.
[Podpisy pełnomocników]

PROTOKÓŁ¹

Wysokie Umawiające się Strony przyjęły następujące postanowienia, które dodaje się do Konwencji jako Załącznik:

„Bez względu na postanowienia Konwencji, Dania, Szwecja i Finlandia mogą utrzymać krajowe przepisy dotyczące prawa właściwego dla spraw związanych z przewozem towarów drogą morską oraz mogą zmienić powyższe przepisy bez stosowania procedury przewidzianej w art. 23 Konwencji Rzymskiej.

---

¹ Tekst zmieniony Konwencją o przystąpieniu z 1996 r.

Przepisami krajowymi właściwymi w tym przypadku są:

- w Danii, ust. 252 i 321 pkt 3 i 4 „Sølov” (prawo morskie),
- w Szwecji, rozdział 13, art. 2 ust. 1 i 2 oraz rozdział 14, art. 1 ust. 3 „sjölagen” (prawo morskie),
- w Finlandii, rozdział 13, art.2 ust. 1 i 2 oraz rozdział 14, art.1 ust. 3 „merilaki”/„sjölagen” (prawo morskie).”

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem.

Sporządzono w Rzymie, dnia dziewiętnastego czerwca tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego roku.

[Podpisy pełnomocników]

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE

Podpisując Konwencję o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, rządy Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Niderlandów i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

- I. Mając na celu uniknięcie w możliwie najszerszym zakresie rozproszenia norm kolizyjnych pomiędzy liczne akty prawne oraz różnic między powyższymi normami, wyrażają życzenie, aby instytucje Wspólnot Europejskich, wykonując swoje uprawnienia wynikające z Traktatów, na mocy których zostały utworzone, o ile powstanie taka potrzeba, dążyły do przyjmowania norm kolizyjnych, które będą, tak dalece jak to możliwe, zgodne z normami niniejszej Konwencji;
- II. Deklarują wolę, od daty podpisania niniejszej Konwencji do czasu związania się art. 24, wzajemnego konsultowania się, w przypadku gdy jedno z Państw Sygnatariuszy wyrazi swój zamiar stania się stroną jakiegokolwiek konwencji, do której miałyby zastosowanie procedura określona w art. 24;
- III. Uwzględniając wkład Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych w ujednoczenie norm kolizyjnych w ramach Wspólnot Europejskich, wyrażają opinię, że każde Państwo, które stanie się członkiem Wspólnot Europejskich powinno przystąpić do niniejszej Konwencji.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Wspólnym Oświadczeniem.

Sporządzono w Rzymie, dnia dziewiętnastego czerwca tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego roku.

[Podpisy pełnomocników]

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE

Rządy Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Niderlandów i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

Podpisując Konwencję o prawie właściwym dla zobowiązań umownych;

Dążąc do zapewnienia jak najbardziej efektywnego stosowania niniejszej Konwencji;

Chcąc zapobiec negatywnemu wpływowi różnic w wykładni Konwencji na jej ujednolicający charakter;

Deklarują swoją gotowość do:

1. rozważenia możliwości przyznania jurysdykcji w niektórych sprawach Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich oraz, o ile zajdzie taka potrzeba, wynegocjowania umowy w tym celu;
2. organizowania w regularnych odstępach czasu spotkań swoich przedstawicieli.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Wspólnym Oświadczeniem.

Sporządzono w Rzymie, dnia dziewiętnastego czerwca tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego roku.

[Podpisy pełnomocników]

Wspólne oświadczenie Wysokich Umawiających się Stron
dotyczące terminów ratyfikacji
Konwencji o przystąpieniu

„Wysokie Umawiające się Strony, zebrane w Radzie celem podpisania Konwencji o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Konwencji Rzymskiej z 1980 r. o prawie właściwym dla zobowiązań umownych oświadcza, że podejmą wszelkie niezbędne kroki w celu ratyfikacji niniejszej Konwencji w rozsądnym terminie, a jeśli będzie to możliwe, do grudnia 2005 roku.”

Oświadczenie Państw Członkowskich dotyczące
terminu przedłożenia wniosku dotyczącego
rozporządzenia w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych

„Państwa Członkowskie wzywają Komisję do przedłożenia w możliwie najszybszym terminie, a najpóźniej do końca roku 2005, wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych.”

Wspólne oświadczenie Państw Członkowskich
dotyczące wymiany informacji

„Rządy Królestwa Belgii, Republiki Czeskiej, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Estońskiej, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Królestwa Niderlandów, Republiki Austrii, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Portugalskiej, Republiki Słowenii, Republiki Słowackiej, Republiki Finlandii, Królestwa Szwecji oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

Podpisując Konwencję z 2005 r. o przystąpieniu do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r., oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, z późniejszymi zmianami,

Dążąc do zapewnienia jak najbardziej efektywnego i jednolitego stosowanie Pierwszego Protokołu,

Deklarują swoją gotowość do zorganizowania, we współpracy z Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, wymiany informacji na temat wyroków, które korzystają z powagi rzeczy osądzonej i które zostały wydane przy zastosowaniu Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych przez sądy wymienione w art. 2 tego Protokołu. Wymiana informacji będzie obejmować:

- przekazywanie Trybunałowi Sprawiedliwości przez właściwe organy krajowe wyroków wydanych przez sądy wymienione w art. 2 lit. a) Pierwszego Protokołu, a także istotnych wyroków wydanych przez sądy określone w art. 2 lit. b) tego Protokołu,
- klasyfikowanie i opracowywanie dokumentacji tych wyroków przez Trybunał Sprawiedliwości, w tym, w miarę potrzeby, sporządzenie streszczeń i tłumaczeń, a także publikację wyroków o szczególnym znaczeniu,
- przekazywanie przez Trybunał Sprawiedliwości informacji dotyczących wszelkiej dokumentacji właściwym organom krajowym Państw - Stron Protokołu, a także Komisji i Radzie Wspólnot Europejskich.”

PIERWSZY PROTOKÓŁ¹

w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości
Wspólnot Europejskich Konwencji
o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu
w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r. (wersja skonsolidowana)

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO EUROPEJSKĄ
WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ,

UWZGLĘDNIAJĄC Wspólne Oświadczenie załączone do Konwencji o prawie właściwym dla
zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r.,

ZDECYDOWAŁY przyjąć Protokół przyznający jurysdykcję Trybunałowi Sprawiedliwości
Wspólnot Europejskich do dokonywania wykładni powyższej Konwencji, i w tym celu wyznaczyły
swoich pełnomocników:

[Pełnomocnicy wyznaczeni przez Państwa Członkowskie]

KTÓRZY, zebrawszy się w Radzie Wspólnot Europejskich i wymieniwszy się posiadаныmi
pełnomocnictwami, które zostały uznane za odpowiednie oraz sporządzone w należytej formie,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

---

¹ Tekst zmieniony Konwencją o przystąpieniu z 2005 r.

Artykuł 1

Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich posiada jurysdykcję do dokonywania wykładni:

- a) Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r., zwanej dalej „Konwencją Rzymską”;
- b) Konwencji o przystąpieniu do Konwencji Rzymskiej przez państwa, które stały się członkami Wspólnot Europejskich po jej otwarciu do podpisu;
- c) niniejszego Protokołu.

Artykuł 2

Każdy z niżej wymienionych sądów może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia wstępnego w przedmiocie zagadnienia, które powstało w rozpoznawanej przez niego sprawie i które dotyczy wykładni postanowień zawartych w aktach, o których mowa w art. 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna dla wydania wyroku:

- a) - w Belgii:

„la Cour de cassation” („het Hof van Cassatie”) i „le Conseil d’État” („de Raad van State”),

- w Republice Czeskiej:

„Nejvyšší soud České republiky” i „Nejvyšší správní soud”,

- w Danii:

„Højesteret”,

- w Republice Federalnej Niemiec:

„die obersten Gerichtshöfe des Bundes”,

- w Estonii:

„Riigikohus”,

- w Grecji:

„Όά άίρôάάά Äééáóôρñéά”,

- w Hiszpanii:

„el Tribunal Supremo”,

- we Francji:

„la Cour de cassation” i „le Conseil d’État”,

- w Irlandii:

„the Supreme Court”,

- we Włoszech:

„la Corte suprema di cassazione” i „il Consiglio di Stato”,

- na Cyprze:

„Ανώτατο Δικαστήριο”,

- na Łotwie:

„Augstākās Tiesas Senāts”,

- na Litwie:

„Lietuvos Aukščiausiasis Teismas” i „Lietuvos vyriausioji administracinis teismas”,

- w Luksemburgu:

„la Cour Supérieure de Justice”, orzekający jako „Cour de cassation”,

- na Węgrzech:

„Legfelsőbb Bíróság”,

- na Malcie:

„Qorti ta' l-Appell”,

- w Austrii:

„Oberste Gerichtshof”, „Verwaltungsgerichtshof” i „Verfassungsgerichtshof”,

- w Niderlandach:

„de Hoge Raad”,

- w Polsce:

„Sąd Najwyższy” i „Naczelny Sąd Administracyjny”,

- w Portugalii:

„o Supremo Tribunal de Justiça” i „o Supremo Tribunal Administrativo”,

- w Słowenii:

„Ustavno sodišče Republike Slovenije”,
„Vrhovno sodišče Republike Slovenije”,

- na Słowacji:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky”,

- w Finlandii:

„korkein oikeus/högsta domstolen”, „korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen”, „markkinatuomioistuin/marknadsdomstolen” i „työtuomioistuin/arbetsdomstolen”,

- w Szwecji:

„Högsta domstolen”, „Regeringsrätten”, „Arbetsdomstolen” i „Marknadsdomstolen”,

- w Zjednoczonym Królestwie:

„the House of Lords” i inne sądy, od wyroków których nie przysługuje środek odwoławczy;

b) sądy Umawiających się Państw, działające jako sądy odwoławcze.

Artykuł 3

1. Właściwy organ Umawiającego się Państwa może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w przedmiocie wykładni postanowień zawartych w aktach wymienionych w art. 1, jeśli wyroki wydawane przez sądy tego państwa pozostają w sprzeczności z wykładnią dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości albo przyjętą w wyroku jednego z sądów innego Umawiającego się Państwa, o których mowa w art. 2. Postanowienia niniejszego ustępu stosuje się tylko do wyroków, które korzystają z powagi rzeczy osądzonej.

2. Wykładnia dokonana przez Trybunał Sprawiedliwości w odpowiedzi na taki wniosek pozostaje bez wpływu na wyroki, z powodu których skierowany został wniosek o wykładnię.

3. Prokuratorzy generalni przy sądach kasacyjnych Umawiających się Państw lub inne organy wyznaczone przez Umawiające się Państwa są uprawnione do występowania z wnioskiem do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w przedmiocie wykładni zgodnie z ust. 1.

4. Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości notyfikuje wniosek Umawiającym się Państwom, Komisji oraz Radzie Wspólnot Europejskich; mają one w takim przypadku prawo do przedstawienia Trybunałowi w ciągu dwóch miesięcy od dnia notyfikacji stanowisk w sprawie lub pisemnych uwag.

5. Postępowanie przewidziane w niniejszym artykule jest wolne od opłat i nie zasądza się w nim zwrotu żadnych kosztów ani wydatków.

Artykuł 4

1. O ile niniejszy Protokół nie stanowi inaczej, postanowienia Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą oraz Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości, załączonego do Traktatu, które stosuje się w przypadku skierowania do Trybunału wniosku o wydanie orzeczenia wstępnego, mają zastosowanie również do wszelkich postępowań dotyczących wykładni aktów, o których mowa w art. 1.

2. Regulamin Trybunału Sprawiedliwości zostaje, w miarę potrzeby, dostosowany i uzupełniony zgodnie z art. 188 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą.

Artykuł 5¹

Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich.

---

¹ Patrz przypis 1 na str. 21.

Artykuł 6¹

1. Aby wejść w życie, niniejszy Protokół musi zostać ratyfikowany przez siedem państw, w stosunku do których obowiązuje Konwencja Rzymska. Niniejszy Protokół wejdzie w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego przez ostatnie państwo, które dopełni tej formalności. Jeśli jednak Drugi Protokół przyznający Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich niektóre uprawnienia do dokonywania wykładni Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r., przyjęty w Brukseli dnia 19 grudnia 1988 r.², wejdzie w życie w późniejszym terminie, niniejszy Protokół wejdzie w życie w dniu wejścia w życie Drugiego Protokołu.

2. Każda ratyfikacja mająca miejsce po dacie wejścia w życie niniejszego Protokołu wywiera skutki od pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, pod warunkiem, że ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie Konwencji Rzymskiej przez dane państwo stało się skuteczne.

Artykuł 7³

Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich powiadamia Państwa Sygnatariuszy o:

a) złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego;

---

¹ Patrz przypis 1 na str. 22.

² Patrz str. 28.

³ Patrz przypis 1 na str. 24.

- b) dacie wejścia w życie niniejszego Protokołu;
- c) każdym wyznaczeniu zakomunikowanym zgodnie z art. 3 ust. 3;
- d) wszelkich zawiadomieniach dokonanych zgodnie z art. 8.

Artykuł 8

Umawiające się Państwa przekażą Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich teksty wszystkich swoich przepisów prawnych, które powodują potrzebę zmiany listy sądów zawartej w art. 2 lit. a).

Artykuł 9

Niniejszy Protokół pozostaje w mocy tak długo, jak długo obowiązuje Konwencja Rzymska zgodnie z warunkami określonymi w art. 30 tej Konwencji.

Artykuł 10

Każde Umawiające się Państwo może wnioskować o rewizję niniejszego Protokołu. W takim przypadku Przewodniczący Rady Wspólnot Europejskich zwołuje konferencję zmieniającą.

Artykuł 11¹

Niniejszy Protokół, sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach: angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim przy czym wszystkie 10 tekstów jest jednakowo autentycznych, zostanie złożony w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Wspólnot Europejskich. Sekretarz Generalny przekaze jego uwierzytelnioną kopię rządowi każdego Państwa Sygnatariusza.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego ósmego roku.

[Podpisy pełnomocników]

---

¹ Patrz przypis 2 na str. 25.

WSPÓLNE OŚWIADCZENIA

Wspólne Oświadczenie

Rządy Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Niderlandów, Republiki Portugalskiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

Podpisując Pierwszy Protokół w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r.,

Dążąc do zapewnienia jak najbardziej efektywnego i jednolitego stosowania niniejszej Konwencji, Deklarują swoją gotowość do zorganizowania, we współpracy z Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, wymiany informacji na temat wyroków, które korzystają z powagi rzeczy osądzonej i które zostały wydane przy zastosowaniu Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych przez sądy, o których mowa w art. 2 wyżej wymienionego Protokołu. Wymiana informacji będzie obejmować:

- przekazywanie do Trybunału Sprawiedliwości przez właściwe organy krajowe wyroków wydanych przez sądy, o których mowa w art. 2 lit. a) oraz istotnych wyroków wydanych przez sądy, o których mowa w art. 2 lit. b),

- klasyfikowanie i opracowywanie dokumentacji tych wyroków przez Trybunał Sprawiedliwości, w tym, w miarę potrzeby, sporządzanie streszczeń i tłumaczeń oraz publikację wyroków o szczególnym znaczeniu,
- przekazywanie dokumentacji przez Trybunał Sprawiedliwości właściwym organom krajowym Państw - Stron Protokołu oraz Komisji i Radzie Wspólnot Europejskich

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Wspólnym Oświadczeniem.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego ósmego roku.

[Podpisy pełnomocników]

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE

Rządy Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Niderlandów, Republiki Portugalskiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

Podpisując Pierwszy Protokół w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r.,

Uwzględniając Wspólne Oświadczenie załączone do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych,

Dążąc do zapewnienia jak najbardziej efektywnego i jednolitego stosowania niniejszej Konwencji, Chcąc zapobiec negatywnemu wpływowi różnic w wykładni Konwencji na jej ujednocający charakter,

Wyrażają opinię, że każde państwo, które stanie się członkiem Wspólnot Europejskich, powinno przystąpić do niniejszego Protokołu

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Wspólnym Oświadczeniem.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego ósmego roku.

[Podpisy pełnomocników]

DRUGI PROTOKÓŁ
przyznający Trybunałowi Sprawiedliwości
Wspólnot Europejskich pewne uprawnienia
do dokonywania wykładni Konwencji o prawie właściwym
dla zobowiązań umownych,
otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r.

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO EUROPEJSKĄ
WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ,

ZWAŻYWSZY, ŻE Konwencja o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwarta do
podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r., zwana dalej „Konwencją Rzymską” wejdzie w życie
po złożeniu siódmego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia;

ZWAŻYWSZY, ŻE jednolite stosowanie norm ustanowionych w Konwencji Rzymskiej wymaga
stworzenia mechanizmów zapewniających jednolitą wykładnię, a także że w tym celu należy
przyznać odpowiednie uprawnienia Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, nawet
przed wejściem w życie Konwencji Rzymskiej w stosunku do wszystkich Państw Członkowskich
Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej,

ZDECYDOWAŁY przyjąć niniejszy Protokół i w tym celu wyznaczyły swoich pełnomocników:

[Pełnomocnicy wyznaczeni przez Państwa Członkowskie]

KTÓRZY, zebrawszy się w Radzie Wspólnot Europejskich, wymieniwszy się posiadanyimi pełnomocnictwami, które zostały uznane za odpowiednie oraz sporządzone w należytej formie,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

1. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich posiada jurysdykcję w odniesieniu do Konwencji Rzymskiej przyznanej mu na mocy Pierwszego Protokołu w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r., zawartego w Brukseli dnia 19 grudnia 1988 r.¹. Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i Regulamin Trybunału Sprawiedliwości stosuje się.
2. Regulamin Trybunału Sprawiedliwości zostanie, w miarę potrzeby, dostosowany i uzupełniony zgodnie z art. 188 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą.

Artykuł 2²

Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne zostają złożone do depozytu u Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich.

---

¹ Patrz str. 1.

² Patrz przypis 1 na str. 21.

Artykuł 3¹

Niniejszy Protokół wejdzie w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego przez ostatnie Państwo Sygnatariusza, które spełni ten wymóg.

Artykuł 4²

Niniejszy Protokół, sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim, przy czym wszystkie 10 tekstów jest jednakowo autentycznych, zostanie złożony w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Wspólnot Europejskich. Sekretarz Generalny przekaze uwierzytelnioną kopię Protokołu rządowi każdego Państwa Sygnatariusza.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego ósmego roku.

[Podpisy pełnomocników]

---

¹ Patrz przypis 1 na str. 22.

² Patrz przypis 2 na str. 25.

CONVENTION
ON THE ACCESSION OF THE CZECH REPUBLIC,
THE REPUBLIC OF ESTONIA, THE REPUBLIC OF CYPRUS,
THE REPUBLIC OF LATVIA, THE REPUBLIC OF LITHUANIA,
THE REPUBLIC OF HUNGARY, THE REPUBLIC OF MALTA,
THE REPUBLIC OF POLAND, THE REPUBLIC OF SLOVENIA
AND THE SLOVAK REPUBLIC
TO THE CONVENTION ON THE LAW
APPLICABLE TO CONTRACTUAL OBLIGATIONS,
OPENED FOR SIGNATURE IN ROME ON 19 JUNE 1980,
AND TO THE FIRST AND SECOND PROTOCOLS ON ITS INTERPRETATION
BY THE COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

THE HIGH CONTRACTING PARTIES TO THE TREATY ESTABLISHING THE EUROPEAN COMMUNITY,

BEARING IN MIND the Act concerning the conditions of accession of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic and the adjustments to the Treaties on which the European Union is founded, and in particular Article 5(2) thereof,

RECALLING that by becoming Members of the European Union, the new Member States undertook to accede to the Convention on the Law applicable to Contractual Obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980, and to the First and Second Protocols on its interpretation by the Court of Justice as modified by the Convention signed in Luxembourg on 10 April 1984, on the accession of the Hellenic Republic, the Convention signed in Funchal on 18 May 1992 on the accession of the Kingdom of Spain and the Portuguese Republic, and the Convention signed in Brussels on 29 November 1996 on the accession of the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

TITLE I

GENERAL PROVISIONS

ARTICLE 1

The Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic hereby accede to:

- (a) the Convention on the Law applicable to Contractual Obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980, hereinafter referred to as "the Convention of 1980", as it stands following incorporation of the adjustments and amendments made thereto by:
- the Convention signed in Luxembourg on 10 April 1984, hereinafter referred to as "the Convention of 1984", on the accession of the Hellenic Republic to the Convention on the Law applicable to Contractual Obligations,
  - the Convention signed in Funchal on 18 May 1992, hereinafter referred to as "the Convention of 1992", on the accession of the Kingdom of Spain and the Portuguese Republic to the Convention on the Law applicable to Contractual Obligations,

- the Convention signed in Brussels on 29 November 1996, hereinafter referred to as "the Convention of 1996", on the accession of the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden to the Convention on the Law applicable to Contractual Obligations;
- (b) the First Protocol, signed on 19 December 1988, hereinafter referred to as "the First Protocol of 1988" on the interpretation by the Court of Justice of the European Communities of the Convention on the Law applicable to Contractual Obligations, as it stands following incorporation of the adjustments and amendments made thereto by the Convention of 1992 and the Convention of 1996;
- (c) the Second Protocol, signed on 19 December 1988, hereinafter referred to as "the Second Protocol of 1988", conferring on the Court of Justice of the European Communities certain powers to interpret the Convention on the Law applicable to Contractual Obligations.

TITLE II

ADJUSTMENTS TO THE FIRST PROTOCOL OF 1988

ARTICLE 2

The following indents shall be inserted in Article 2(a):

(a) between the first and the second indents:

– in the Czech Republic:

Nejvyšší soud České republiky

Nejvyšší správní soud

(b) between the third and the fourth indents:

– in Estonia:

Riigikohus

(c) between the eighth and the ninth indents:

– in Cyprus:

Ανώτατο Δικαστήριο

– in Latvia:

Augstākās Tiesas Senāts

– in Lithuania:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas

(d) between the ninth and the tenth indents:

– in Hungary:

Legfelsőbb Bíróság

– in Malta:

Qorti ta' l-Appell

(e) between the eleventh and the twelfth indents:

– in Poland:

Sąd Najwyższy

Naczelny Sąd Administracyjny

(f) between the twelfth and the thirteenth indents:

– in Slovenia:

Ustavno sodišče Republike Slovenije

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

– in Slovakia:

Najvyšší súd Slovenskej republiky

TITLE III

FINAL PROVISIONS

ARTICLE 3

1. The Secretary-General of the Council of the European Union shall transmit a certified copy of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988, the Convention of 1992 and the Convention of 1996 in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Irish, Italian, Portuguese, Spanish and Swedish languages to the Governments of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic.

2. The text of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988, the Convention of 1992 and the Convention of 1996 in the Czech, Estonian, Hungarian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Slovakian and Slovenian languages shall be authentic under the same conditions as the other texts of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988, the Convention of 1992 and the Convention of 1996.

ARTICLE 4

This Convention shall be ratified by the signatory States. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Union.

ARTICLE 5

1. This Convention shall enter into force between the States which have ratified it, on the first day of the third month following the deposit of the second instrument of ratification.
2. Thereafter, this Convention shall enter into force, for each signatory State which subsequently ratifies it, on the first day of the third month following the deposit of its instrument of ratification.

ARTICLE 6

The Secretary-General of the Council of the European Union shall notify the signatory States of:

- (a) the deposit of each instrument of ratification;
- (b) the dates of entry into force of this Convention for the Contracting States.

ARTICLE 7

This Convention, drawn up in a single original in the Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Irish, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Portuguese, Slovakian, Slovenian, Spanish and Swedish languages, all 21 texts being equally authentic, shall be deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Union. The Secretary-General shall transmit a certified copy to the Government of each signatory state.

Hecho en Luxemburgo, el catorce de abril del dos mil cinco.
V Lucemburku dne čtrnáctého dubna dva tisíce pět.
Udfærdiget i Luxembourg den fjortende april to tusind og fire.
Geschehen zu Luxemburg am vierzehnten April zweitausendfünf.
Kahe tuhanda viienda aasta aprillikuu neljateistkümnendal päeval Luxembourgis.
Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις δέκα τέσσερις Απριλίου δύο χιλιάδες πέντε.
Done at Luxembourg on the fourteenth day of April in the year two thousand and five.
Fait à Luxembourg, le quatorze avril deux mille cinq.
Arna déanamh i Lucsamburg, an ceathrú lá déag d'Aibreán sa bhliain dhá mhíle is a cúig
Fatto a Lussemburgo, addì quattordici aprile duemilacinque.
Luksemburgā, divtūkstoš piektā gada četrpadsmitajā aprīlī.
Priimta du tūkstančiai penktų metų balandžio keturioliką dieną Liuksemburge.
Kelt Luxembourgban, a kettőezer ötödik év április tizennegyedik napján.
Magħmul fil-Lussemburgu, fl-erbatax jum ta' April tas-sena elfejn u ħamsa.
Gedaan te Luxemburg, de veertiende april tweeduizend vijf.
Sporządzono w Luksemburgu dnia czternastego kwietnia roku dwutysięcznego piątego.
Feito em Luxemburgo, em catorze de Abril de dois mil e cinco.
V Luxembourggu, štirinajstega aprila leta dva tisoč pet.
V Luxemburgu dňa štrnásteho apríla dvetisícpäť.
Tehty Luxemburgissa neljäntenätoista päivänä huhtikuuta vuonna kaksituhattaviisi.
Som skedde i Luxemburg den fjortonde april tjugohundra fem.

**CONVENTION ⁽¹⁾ ON THE LAW APPLICABLE TO
CONTRACTUAL OBLIGATIONS OPENED FOR
SIGNATURE IN ROME ON 19 JUNE 1980**

⁽¹⁾ Text as amended by the Convention of 10 April 1984 on the accession of the Hellenic Republic – hereafter referred to as the ‘1984 Accession Convention’ –, by the Convention of 18 May 1992 on the accession of the Kingdom of Spain and the Portuguese Republic – hereafter referred to as the ‘1992 Accession Convention’ –, by the Convention of 29 November 1996 on the accession of the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden – hereafter referred to as the ‘1996 Accession Convention’ – and by the Convention of 14 April 2005 on the accession of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic – hereafter referred to as the ‘2005 Accession Convention’.

PREAMBLE

THE HIGH CONTRACTING PARTIES to the Treaty establishing the European Economic Community,

ANXIOUS to continue in the field of private international law the work of unification of law which has already been done within the Community, in particular in the field of jurisdiction and enforcement of judgments,

WISHING to establish uniform rules concerning the law applicable to contractual obligations,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

TITLE I

SCOPE OF THE CONVENTION

*Article 1***Scope of the Convention**

1. The rules of this Convention shall apply to contractual obligations in any situation involving a choice between the laws of different countries.
2. They shall not apply to:
  - (a) questions involving the status or legal capacity of natural persons, without prejudice to Article 11;
  - (b) contractual obligations relating to:
    - wills and succession,
    - rights in property arising out of a matrimonial relationship,
    - rights and duties arising out of a family relationship, parentage, marriage or affinity, including maintenance obligations in respect of children who are not legitimate;
  - (c) obligations arising under bills of exchange, cheques and promissory notes and other negotiable instruments to the extent that the obligations under such other negotiable instruments arise out of their negotiable character;
  - (d) arbitration agreements and agreements on the choice of court;
  - (e) questions governed by the law of companies and other bodies corporate or unincorporate such as the creation, by registration or otherwise, legal capacity, internal organisation or winding up of companies and other bodies corporate or unincorporate and the personal liability of officers and members as such for the obligations of the company or body;
  - (f) the question whether an agent is able to bind a principal, or an organ to bind a company or body corporate or unincorporate, to a third party;
  - (g) the constitution of trusts and the relationship between settlors, trustees and beneficiaries;
  - (h) evidence and procedure, without prejudice to Article 14.

3. The rules of this Convention do not apply to contracts of insurance which cover risks situated in the territories of the Member States of the European Economic Community. In order to determine whether a risk is situated in those territories the court shall apply its internal law.
4. The preceding paragraph does not apply to contracts of re-insurance.

Article 2

Application of law of non-contracting States

Any law specified by this Convention shall be applied whether or not it is the law of a Contracting State.

TITLE II

UNIFORM RULES

Article 3

Freedom of choice

1. A contract shall be governed by the law chosen by the parties. The choice must be expressed or demonstrated with reasonable certainty by the terms of the contract or the circumstances of the case. By their choice the parties can select the law applicable to the whole or a part only of the contract.
2. The parties may at any time agree to subject the contract to a law other than that which previously governed it, whether as a result of an earlier choice under this Article or of other provisions of this Convention. Any variation by the parties of the law to be applied made after the conclusion of the contract shall not prejudice its formal validity under Article 9 or adversely affect the rights of third parties.
3. The fact that the parties have chosen a foreign law, whether or not accompanied by the choice of a foreign tribunal, shall not, where all the other elements relevant to the situation at the time of the choice are connected with one country only, prejudice the application of rules of the law at the country which cannot be derogated from by contract, hereinafter called 'mandatory rules'.
4. The existence and validity of the consent of the parties as to the choice of the applicable law shall be determined in accordance with the provisions of Articles 8, 9 and 11.

Article 4

Applicable law in the absence of choice

1. To the extent that the law applicable to the contract has not been chosen in accordance with Article 3, the contract shall be governed by the law of the country with which it is most closely connected. Nevertheless, a separable part of the contract which has a closer connection with another country may by way of exception be governed by the law of that other country.
2. Subject to the provisions of paragraph 5 of this Article, it shall be presumed that the contract is most closely connected with the country where the party who is to effect the performance which is characteristic of the contract has, at the time of conclusion of the contract, his habitual residence, or, in the case of a body corporate or unincorporate, its central administration. However, if the contract is entered into in the course of that party's trade or profession, that country shall be the country in which the principal place of business is situated or, where under the terms of the contract the performance is to be effected through a place of business other than the principal place of business, the country in which that other place of business is situated.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 2 of this Article, to the extent that the subject matter of the contract is a right in immovable property or a right to use immovable property it shall be presumed that the contract is most closely connected with the country where the immovable property is situated.

4. A contract for the carriage of goods shall not be subject to the presumption in paragraph 2. In such a contract if the country in which, at the time the contract is concluded, the carrier has his principal place of business is also the country in which the place of loading or the place of discharge or the principal place of business of the consignor is situated, it shall be presumed that the contract is most closely connected with that country. In applying this paragraph single voyage charter-parties and other contracts the main purpose of which is the carriage of goods shall be treated as contracts for the carriage of goods.

5. Paragraph 2 shall not apply if the characteristic performance cannot be determined, and the presumptions in paragraphs 2, 3 and 4 shall be disregarded if it appears from the circumstances as a whole that the contract is more closely connected with another country.

Article 5

Certain consumer contracts

1. This Article applies to a contract the object of which is the supply of goods or services to a person ('the consumer') for a purpose which can be regarded as being outside his trade or profession, or a contract for the provision of credit for that object.

2. Notwithstanding the provisions of Article 3, a choice of law made by the parties shall not have the result of depriving the consumer of the protection afforded to him by the mandatory rules of the law of the country in which he has his habitual residence:

- if in that country the conclusion of the contract was preceded by a specific invitation addressed to him or by advertising, and he had taken in that country all the steps necessary on his part for the conclusion of the contract, or
- if the other party or his agent received the consumer's order in that country, or
- if the contract is for the sale of goods and the consumer travelled from that country to another country and there gave his order, provided that the consumer's journey was arranged by the seller for the purpose of inducing the consumer to buy.

3. Notwithstanding the provisions of Article 4, a contract to which this Article applies shall, in the absence of choice in accordance with Article 3, be governed by the law of the country in which the consumer has his habitual residence if it is entered into in the circumstances described in paragraph 2 of this Article.

4. This Article shall not apply to:

- (a) a contract of carriage;
- (b) a contract for the supply of services where the services are to be supplied to the consumer exclusively in a country other than that in which he has his habitual residence.

5. Notwithstanding the provisions of paragraph 4, this Article shall apply to a contract which, for an inclusive price, provides for a combination of travel and accommodation.

Article 6

Individual employment contracts

1. Notwithstanding the provisions of Article 3, in a contract of employment a choice of law made by the parties shall not have the result of depriving the employee of the protection afforded to him by the mandatory rules of the law which would be applicable under paragraph 2 in the absence of choice.

2. Notwithstanding the provisions of Article 4, a contract of employment shall, in the absence of choice in accordance with Article 3, be governed:

- (a) by the law of the country in which the employee habitually carries out his work in performance of the contract, even if he is temporarily employed in another country; or
- (b) if the employee does not habitually carry out his work in any one country, by the law of the country in which the place of business through which he was engaged is situated;

unless it appears from the circumstances as a whole that the contract is more closely connected with another country, in which case the contract shall be governed by the law of that country.

Article 7

Mandatory rules

1. When applying under this Convention the law of a country, effect may be given to the mandatory rules of the law of another country with which the situation has a close connection, if and in so far as, under the law of the latter country, those rules must be applied whatever the law applicable to the contract. In considering whether to give effect to these mandatory rules, regard shall be had to their nature and purpose and to the consequences of their application or non-application.

2. Nothing in this Convention shall restrict the application of the rules of the law of the forum in a situation where they are mandatory irrespective of the law otherwise applicable to the contract.

Article 8

Material validity

1. The existence and validity of a contract, or of any term of a contract, shall be determined by the law which would govern it under this Convention if the contract or term were valid.

2. Nevertheless a party may rely upon the law of the country in which he has his habitual residence to establish that he did not consent if it appears from the circumstances that it would not be reasonable to determine the effect of his conduct in accordance with the law specified in the preceding paragraph.

Article 9

Formal validity

1. A contract concluded between persons who are in the same country is formally valid if it satisfies the formal requirements of the law which governs it under this Convention or of the law of the country where it is concluded.

2. A contract concluded between persons who are in different countries is formally valid if it satisfies the formal requirements of the law which governs it under this Convention or of the law of one of those countries.

3. Where a contract is concluded by an agent, the country in which the agent acts is the relevant country for the purposes of paragraphs 1 and 2.

4. An act intended to have legal effect relating to an existing or contemplated contract is formally valid if it satisfies the formal requirements of the law which under this Convention governs or would govern the contract or of the law of the country where the act was done.

5. The provisions of the preceding paragraphs shall not apply to a contract to which Article 5 applies, concluded in the circumstances described in paragraph 2 of Article 5. The formal validity of such a contract is governed by the law of the country in which the consumer has his habitual residence.

6. Notwithstanding paragraphs 1 to 4 of this Article, a contract the subject matter of which is a right in immovable property or a right to use immovable property shall be subject to the mandatory requirements of form of the law of the country where the property is situated if by that law those requirements are imposed irrespective of the country where the contract is concluded and irrespective of the law governing the contract.

Article 10

Scope of applicable law

1. The law applicable to a contract by virtue of Articles 3 to 6 and 12 of this Convention shall govern in particular:

- (a) interpretation;
- (b) performance;
- (c) within the limits of the powers conferred on the court by its procedural law, the consequences of breach, including the assessment of damages in so far as it is governed by rules of law;
- (d) the various ways of extinguishing obligations, and prescription and limitation of actions;
- (e) the consequences of nullity of the contract.

2. In relation to the manner of performance and the steps to be taken in the event of defective performance regard shall be had to the law of the country in which performance takes place.

Article 11

Incapacity

In a contract concluded between persons who are in the same country, a natural person who would have capacity under the law of that country may invoke his incapacity resulting from another law only if the other party to the contract was aware of this incapacity at the time of the conclusion of the contract or was not aware thereof as a result of negligence.

Article 12

Voluntary assignment

1. The mutual obligations of assignor and assignee under a voluntary assignment of a right against another person ('the debtor') shall be governed by the law which under this Convention applies to the contract between the assignor and assignee.

2. The law governing the right to which the assignment relates shall determine its assignability, the relationship between the assignee and the debtor, the conditions under which the assignment can be invoked against the debtor and any question whether the debtor's obligations have been discharged.

*Article 13***Subrogation**

1. Where a person ('the creditor') has a contractual claim upon another ('the debtor'), and a third person has a duty to satisfy the creditor, or has in fact satisfied the creditor in discharge of that duty, the law which governs the third person's duty to satisfy the creditor shall determine whether the third person is entitled to exercise against the debtor the rights which the creditor had against the debtor under the law governing their relationship and, if so, whether he may do so in full or only to a limited extent.
2. The same rule applies where several persons are subject to the same contractual claim and one of them has satisfied the creditor.

*Article 14***Burden of proof, etc.**

1. The law governing the contract under this Convention applies to the extent that it contains, in the law of contract, rules which raise presumptions of law or determine the burden of proof.
2. A contract or an act intended to have legal effect may be proved by any mode of proof recognised by the law of the forum or by any of the laws referred to in Article 9 under which that contract or act is formally valid, provided that such mode of proof can be administered by the forum.

*Article 15***Exclusion of convoi**

The application of the law of any country specified by this Convention means the application of the rules of law in force in that country other than its rules of private international law.

*Article 16***'Ordre public'**

The application of a rule of the law of any country specified by this Convention may be refused only if such application is manifestly incompatible with the public policy ('ordre public') of the forum.

*Article 17***No retrospective effect**

This Convention shall apply in a Contracting State to contracts made after the date on which this Convention has entered into force with respect to that State.

*Article 18***Uniform interpretation**

In the interpretation and application of the preceding uniform rules, regard shall be had to their international character and to the desirability of achieving uniformity in their interpretation and application.

*Article 19***States with more than one legal system**

1. Where a State comprises several territorial units each of which has its own rules of law in respect of contractual obligations, each territorial unit shall be considered as a country for the purposes of identifying the law applicable under this Convention.
2. A State within which different territorial units have their own rules of law in respect of contractual obligations shall not be bound to apply this Convention to conflicts solely between the laws of such units.

*Article 20***Precedence of Community law**

This Convention shall not affect the application of provisions which, in relation to particular matters, lay down choice of law rules relating to contractual obligations and which are or will be contained in acts of the institutions of the European Communities or in national laws harmonised in implementation of such acts.

*Article 21***Relationship with other conventions**

This Convention shall not prejudice the application of international conventions to which a Contracting State is, or becomes, a party.

*Article 22***Reservations**

1. Any Contracting State may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval, reserve the right not to apply:
  - (a) the provisions of Article 7(1);
  - (b) the provisions of Article 10(1) (e).
2. ⁽¹⁾
3. Any Contracting State may at any time withdraw a reservation which it has made; the reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after notification of the withdrawal.

TITLE III

FINAL PROVISIONS*Article 23*

1. If, after the date on which this Convention has entered into force for a Contracting State, that State wishes to adopt any new choice of law rule in regard to any particular category of contract within the scope of this Convention, it shall communicate its intention to the other signatory States through the Secretary-General of the Council of the European Communities.
2. Any signatory State may, within six months from the date of the communication made to the Secretary-General, request him to arrange consultations between signatory States in order to reach agreement. (...) ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Paragraph deleted by Article 2(1) of the 1992 Accession Convention.

⁽²⁾ Phrase deleted by the 1992 Accession Convention.

3. If no signatory State has requested consultations within this period or if within two years following the communication made to the Secretary-General no agreement is reached in the course of consultations, the Contracting State concerned may amend its law in the manner indicated. The measures taken by that State shall be brought to the knowledge of the other signatory States through the Secretary-General of the Council of the European Communities.

Article 24

1. If, after the date on which this Convention has entered into force with respect to a Contracting State, that State wishes to become a party to a multilateral convention whose principal aim or one of whose principal aims is to lay down rules of private international law concerning any of the matters governed by this Convention, the procedure set out in Article 23 shall apply. However, the period of two years, referred to in paragraph 3 of that Article, shall be reduced to one year.

2. The procedure referred to in the preceding paragraph need not be followed if a Contracting State or one of the European Communities is already a party to the multilateral convention, or if its object is to revise a convention to which the State concerned is already a party, or if it is a convention concluded within the framework of the Treaties establishing the European Communities.

Article 25

If a Contracting State considers that the unification achieved by this Convention is prejudiced by the conclusion of agreements not covered by Article 24(1), that State may request the Secretary-General of the Council of the European Communities to arrange consultations between the signatory States of this Convention.

Article 26

Any Contracting State may request the revision of this Convention. In this event a revision conference shall be convened by the President of the Council of the European Communities.

Article 27 ⁽¹⁾

Article 28

1. This Convention shall be open from 19 June 1980 for signature by the States party to the Treaty establishing the European Economic Community.
2. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Communities ⁽²⁾.

Article 29 ⁽³⁾

1. This Convention shall enter into force on the first day of the third month following the deposit of the seventh instrument of ratification, acceptance or approval.
2. This Convention shall enter into force for each signatory State ratifying, accepting or approving at a later date on the first day of the third month following the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

⁽¹⁾ Article deleted by Article 2(1) of the 1992 Accession Convention.

⁽²⁾ Ratification of the Accession Conventions is governed by the following provisions of those Conventions:

- as regards the 1984 Accession Convention, by Article 3 of that Convention, which reads as follows:

'Article 3

This Convention shall be ratified by signatory States. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Communities.'

- as regards the 1992 Accession Convention, by Article 4 of that Convention, which reads as follows:

'Article 4

This Convention shall be ratified by signatory States. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Communities.'

- as regards the 1996 Accession Convention, by Article 5 of that Convention, which reads as follows:

'Article 5

This Convention shall be ratified by signatory States. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Union.'

- as regards the 2005 Accession Convention, by Article 4 of the Convention, which reads as follows:

'Article 4

This Convention shall be ratified by signatory States. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Union.'

⁽³⁾ The entry into force of the Accession Conventions is governed by the following provisions of those Conventions:

- as regards the 1984 Accession Convention, by Article 4 of that Convention, which reads as follows:

'Article 4

This Convention shall enter into force, as between the States which have ratified it, on the first day of the third month following the deposit of the last instrument of ratification by the Hellenic Republic and seven States which have ratified the Convention on the law applicable to contractual obligations.

This Convention shall enter into force for each Contracting State which subsequently ratifies it on the first day of the third month following the deposit of its instrument of ratification.'

- as regards the 1992 Accession Convention, by Article 5 of that Convention, which reads as follows:

'Article 5

This Convention shall enter into force, as between the States which have ratified it, on the first day of the third month following the deposit of the last instrument of ratification by the Kingdom of Spain or the Portuguese Republic and by one State which has ratified the Convention on the law applicable to contractual obligations.

This Convention shall enter into force for each Contracting State which subsequently ratifies it on the first day of the third month following the deposit of its instrument of ratification.'

- as regards the 1996 Accession Convention, by Article 6 of that Convention, which reads as follows:

'Article 6

1. This Convention shall enter into force, as between the States which have ratified it, on the first day of the third month following the deposit of the last instrument of ratification by the Republic of Austria, the Republic of Finland or the Kingdom of Sweden and by one Contracting State which has ratified the Convention on the law applicable to contractual obligations.

2. This Convention shall enter into force for each Contracting State which subsequently ratifies it on the first day of the third month following the deposit of its instrument of ratification.'

- as regards the 2005 Accession Convention, by Article 5 of the Convention, which reads as follows:

'Article 5

1. This Convention shall enter into force between the States which have ratified it, on the first day of the third month following the deposit of the second instrument of ratification.'

2. Thereafter, this Convention shall enter into force, for each signatory State which subsequently ratifies it, on the first day of the third month following the deposit of its instrument of ratification.

Article 30

1. This Convention shall remain in force for 10 years from the date of its entry into force in accordance with Article 29(1), even for States for which it enters into force at a later date.
2. If there has been no denunciation it shall be renewed tacitly every five years.
3. A Contracting State which wishes to denounce shall, not less than six months before the expiration of the period of 10 or five years, as the case may be, give notice to the Secretary-General of the Council of the European Communities. ⁽¹⁾.
4. The denunciation shall have effect only in relation to the State which has notified it. The Convention will remain in force as between all other Contracting States.

Article 31 ⁽²⁾

The Secretary-General of the Council of the European Communities shall notify the States party to the Treaty establishing the European Economic Community of:

- (a) the signatures;
- (b) deposit of each instrument of ratification, acceptance or approval;
- (c) the date of entry into force of this Convention;
- (d) communications made in pursuance of Articles 23, 24, 25, 26 and 30 ⁽³⁾;
- (e) the reservations and withdrawals of reservations referred to in Article 22.

Article 32

The Protocol annexed to this Convention shall form an integral part thereof.

⁽¹⁾ Phrase deleted by the 1992 Accession Convention.

⁽²⁾ Notification concerning the Accession Conventions is governed by the following provisions of those Conventions:

- as regards the 1984 Accession Convention, by Article 5 of that Convention, which reads as follows:

'Article 5

The Secretary-General of the Council of the European Communities shall notify the signatory States of:

- (a) the deposit of each instrument of ratification;
- (b) the dates of entry into force of this Convention for the Contracting States.'

- as regards the 1992 Accession Convention, by Article 6 of that Convention, which reads as follows:

'Article 6

The Secretary-General of the Council of the European Communities shall notify the signatory States of:

- (a) the deposit of each instrument of ratification;
- (b) the dates of entry into force of this Convention for the Contracting States.'

- as regards the 1996 Accession Convention, by Article 7 of that Convention, which reads as follows:

'Article 7

The Secretary-General of the Council of the European Union shall notify the signatory States of:

- (a) the deposit of each instrument of ratification;
- (b) the dates of entry into force of this Convention for the Contracting States.'

- as regards the 2005 Accession Convention, by Article 6 of the Convention, which reads as follows:

'Article 6

The Secretary-General of the Council of the European Communities shall notify the signatory States of:

- (a) the deposit of each instrument of ratification;
- (b) the dates of entry into force of this Convention for the Contracting States.'

⁽³⁾ Point (d) as amended by the 1992 Accession Convention.

Article 33 ⁽¹⁾

This Convention, drawn up in a single original in the Danish, Dutch, English, French, German, Irish and Italian languages, these texts being equally authentic, shall be deposited in the archives of the Secretariat of the Council of the European Communities. The Secretary-General shall transmit a certified copy thereof to the Government of each signatory State.

(1) An indication of the authentic texts of the Accession Convention is to be found in the following provisions:

— as regards the 1984 Accession Convention, in Articles 2 and 6 of that Convention, which reads as follows:

'Article 2

The Secretary-General of the Council of the European Communities shall transmit a certified copy of the Convention on the law applicable to contractual obligations in the Danish, Dutch, English, French, German, Irish and Italian languages to the Government of the Hellenic Republic.

The text of the Convention on the law applicable to contractual obligations in the Greek language is annexed hereto. The text in the Greek language shall be authentic under the same conditions as the other texts of the Convention on the law applicable to contractual obligations.'

'Article 6

This Convention, drawn up in a single original in the Danish, Dutch, English, French, German, Greek, Irish and Italian languages, all eight texts being equally authentic, shall be deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Communities. The Secretary-General shall transmit a certified copy to the government of each Signatory State.'

— as regards the 1992 Accession Convention, in Articles 3 and 7 of that Convention, which reads as follows:

'Article 3

1. The Secretary-General of the Council of the European Communities shall transmit a certified copy of the Convention on the law applicable to contractual obligations in the Danish, Dutch, English, French, German, Greek, Irish and Italian languages to the Governments of the Kingdom of Spain and the Portuguese Republic.

2. The text of the Convention on the law applicable to contractual obligations in the Portuguese and Spanish languages is set out in Annexes I and II to this Convention. The texts drawn up in the Portuguese and Spanish languages shall be authentic under the same conditions as the other texts of the Convention on the law applicable to contractual obligations.'

'Article 7

This Convention, drawn up in a single original in the Danish, Dutch, English, French, German, Greek, Irish, Italian, Portuguese and Spanish languages, all ten texts being equally authentic, shall be deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Communities. The Secretary-General shall transmit a certified copy to the government of each Signatory State.'

— as regards the 1996 Accession Convention, in Articles 4 and 8 of that Convention, which read as follows:

'Article 4

1. The Secretary-General of the Council of the European Union shall transmit a certified copy of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988 and the Convention of 1992 in the Danish, Dutch, English, French, German, Greek, Irish, Italian, Spanish and Portuguese languages to the Governments of the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden.

2. The text of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988 and the Convention of 1992 in the Finnish and Swedish languages shall be authentic under the same conditions as the other texts of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988 and the Convention of 1992.'

'Article 8

This Convention, drawn up in a single original in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Irish, Italian, Portuguese, Spanish and Swedish languages, all twelve texts being equally authentic, shall be deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Union. The Secretary-General shall transmit a certified copy to the government of each Signatory State.'

— as regards the 2005 Accession Convention, in Articles 3 and 7 of that Convention, which reads as follows:

'Article 3

1. The Secretary-General of the Council of the European Union shall transmit a certified copy of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988, the Convention of 1992 and the Convention of 1996 in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Irish, Italian, Portuguese, Spanish and Swedish languages to the Governments of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic.

2. The text of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988, the Convention of 1992 and the Convention of 1996 in the Czech, Estonian, Hungarian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Slovakian and Slovenian languages shall be authentic under the same conditions as the other texts of the Convention of 1980, the Convention of 1984, the First Protocol of 1988, the Second Protocol of 1988, the Convention of 1992 and the Convention of 1996.'

'Article

This Convention, drawn up in a single original in the Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Irish, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Portuguese, Slovakian, Slovenian, Spanish and Swedish languages, all twenty-one texts being equally authentic, shall be deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Union. The Secretary-General shall transmit a certified copy to the Government of each signatory state.'

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, having signed this Convention.

Done at Rome on the nineteenth day of June in the year one thousand nine hundred and eighty.

[Signatures of the plenipotentiaries]

_____

PROTOCOL ⁽¹⁾

The High Contracting Parties have agreed upon the following provision which shall be annexed to the Convention:

'Notwithstanding the provisions of the Convention, Denmark, Sweden and Finland may retain national provisions concerning the law applicable to questions relating to the carriage of goods by sea and may amend such provisions without following the procedure provided for in Article 23 of the Convention of Rome. The national provisions applicable in this respect are the following:

- in Denmark, paragraphs 252 and 321 (3) and (4) of the "Sølov" (maritime law),
- in Sweden, Chapter 13, Article 2(1) and (2), and Chapter 14, Article 1(3), of "sjölagen" (maritime law),
- in Finland, Chapter 13, Article 2(1) and (2), and Chapter 14, Article 1(3), of "merilaki"/"sjölagen" (maritime law).'

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Rome on the nineteenth day of June in the year one thousand nine hundred and eighty.

[Signatures of the Plenipotentiaries]

_____

⁽¹⁾ Text as amended by the 1996 Accession Convention.

JOINT DECLARATION

At the time of the signature of the Convention on the law applicable to contractual obligations, the Governments of the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,

- I. anxious to avoid, as far as possible, dispersion of choice of law rules among several instruments and differences between these rules, express the wish that the institutions of the European Communities, in the exercise of their powers under the Treaties by which they were established, will, where the need arises, endeavour to adopt choice of law rules which are as far as possible consistent with those of this Convention;
- II. declare their intention as from the date of signature of this Convention until becoming bound by Article 24, to consult with each other if any one of the signatory States wishes to become a party to any convention to which the procedure referred to in Article 24 would apply;
- III. having regard to the contribution of the Convention on the law applicable to contractual obligations to the unification of choice of law rules within the European Communities, express the view that any State which becomes a member of the European Communities should accede to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Joint Declaration.

Done at Rome on the nineteenth day of June in the year one thousand nine hundred and eighty.

[Signatures of the Plenipotentiaries]

JOINT DECLARATION

The Governments of the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,

On signing the Convention on the law applicable to contractual obligations;

Desiring to ensure that the Convention is applied as effectively as possible;

Anxious to prevent differences of interpretation of the Convention from impairing its unifying effect;

Declare themselves ready:

1. to examine the possibility of conferring jurisdiction in certain matters on the Court of Justice of the European Communities and, if necessary, to negotiate an agreement to this effect;
2. to arrange meetings at regular intervals between their representatives.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Joint Declaration.

Done at Rome on the nineteenth day of June in the year one thousand nine hundred and eighty.

[Signatures of the Plenipotentiaries]

Joint declaration by the High Contracting Parties concerning the deadlines set for ratification of the Accession Convention

'The High Contracting Parties, meeting in the Council at the time of the signature of the Convention on the accession of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic to the 1980 Rome Convention on the law applicable to contractual obligations, declare that they will take the necessary steps to ratify this Convention within a reasonable time and, if possible, before December 2005.'

Declaration by the Member States concerning the timing of the submission of a proposal for a Regulation on the law applicable to contractual obligations

'The Member States request that the Commission submit, as soon as possible and at the latest by the end of 2005, a proposal for a Regulation on the law applicable to contractual obligations.'

Joint Declaration by the Member States on the exchange of information

'The Governments of the Kingdom of Belgium, the Czech Republic, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the Republic of Estonia, the Hellenic Republic, the Kingdom of Spain, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Grand Duchy of Luxembourg, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Kingdom of the Netherlands, the Republic of Austria, the Republic of Poland, the Portuguese Republic, the Republic of Slovenia, the Slovak Republic, the Republic of Finland, the Kingdom of Sweden and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,

On signing the 2005 Convention on accession to the Convention on the law applicable to contractual obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980, and to the First and Second Protocols on interpretation by the Court of Justice of the European Communities, as amended,

Desiring to ensure that the provisions of the First Protocol are applied as effectively and as uniformly as possible,

Declare themselves ready to organise, in cooperation with the Court of Justice of the European Communities, an exchange of information on judgments which have become *res judicata* and have been handed down pursuant to the Convention on the law applicable to contractual obligations by the courts referred to in Article 2 of the said Protocol. The exchange of information will comprise:

- the forwarding to the Court of Justice by the competent national authorities of judgments handed down by the courts referred to in Article 2(a) of the First Protocol and significant judgments handed down by the courts referred to in Article 2(b) of that Protocol,
- the classification and the documentary exploitation of these judgments by the Court of Justice including, as far as necessary, the drawing up of abstracts and translations, and the publication of judgments of particular importance,
- the communication by the Court of Justice of the documentary material to the competent national authorities of the States parties to the Protocol and to the Commission and the Council of the European Communities.'

FIRST PROTOCOL ⁽¹⁾ ON THE INTERPRETATION BY THE COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES OF THE CONVENTION ON THE LAW APPLICABLE TO CONTRACTUAL OBLIGATIONS, OPENED FOR SIGNATURE IN ROME ON 19 JUNE 1980

THE HIGH CONTRACTING PARTIES TO THE TREATY ESTABLISHING THE EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY,

HAVING REGARD to the Joint Declaration annexed to the Convention on the law applicable to contractual obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980,

HAVE DECIDED to conclude a Protocol conferring jurisdiction on the Court of Justice of the European Communities to interpret that Convention, and to this end have designated as their Plenipotentiaries:

[Plenipotentiaries designated by the Member States]

WHO, meeting within the Council of the European Communities, having exchanged their full powers, found in good and due form,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

The Court of Justice of the European Communities shall have jurisdiction to give rulings on the interpretation of:

- (a) the Convention on the law applicable to contractual obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980, hereinafter referred to as 'the Rome Convention';
- (b) the Convention on accession to the Rome Convention by the States which have become Members of the European Communities since the date on which it was opened for signature;
- (c) this Protocol.

Article 2

Any of the courts referred to below may request the Court of Justice to give a preliminary ruling on a question raised in a case pending before it and concerning interpretation of the provisions contained in the instruments referred to in Article 1 if that court considers that a decision on the question is necessary to enable it to give judgment:

- (a) — in Belgium:
  - 'la Cour de cassation' ('het Hof van Cassatie') and 'le Conseil d'État' ('de Raad van State');
- in the Czech Republic:
  - 'Nejvyšší soud České republiky' and 'Nejvyšší správní soud';
- in Denmark:
  - 'Højesteret';
- in the Federal Republic of Germany:
  - 'die obersten Gerichtshöfe des Bundes';
- in Estonia:
  - 'Riigikohus';
- in Greece:
  - Τα ανώτατα Δικαστήρια,

⁽¹⁾ Text as amended by the 2005 Accession Convention.

- in Spain:
‘el Tribunal Supremo’,
  - in France:
‘la Cour de cassation’ and ‘le Conseil d’État’,
  - in Ireland:
the Supreme Court,
  - in Italy:
‘la Corte suprema di cassazione’ and ‘il Consiglio di Stato’,
  - in Cyprus:
‘Ανώτατο Δικαστήριο’,
  - in Latvia:
‘Augstākās Tiesas Senāts’,
  - in Lithuania:
‘Lietuvos Aukščiausiasis Teismas’ and ‘Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas’,
  - in Luxembourg:
‘la Cour Supérieure de Justice’ when sitting as ‘Cour de cassation’,
  - in Hungary:
‘Legfelsőbb Bíróság’,
  - in Malta:
‘Qorti ta’ l-Appell’,
  - in the Netherlands:
‘de Hoge Raad’,
  - in Austria:
the ‘Oberste Gerichtshof’, the ‘Verwaltungsgerichtshof’ and the ‘Verfassungsgerichtshof’,
  - in Poland:
‘Sąd Najwyższy’ and ‘Naczelny Sąd Administracyjny’,
  - in Portugal:
‘o Supremo Tribunal de Justiça’ and ‘o Supremo Tribunal Administrativo’,
  - in Slovenia:
‘Ustavno sodišče Republike Slovenije’,
‘Vrhovno sodišče Republike Slovenije’,
  - in Slovakia:
‘Najvyšší súd Slovenskej republiky’,
  - in Finland:
‘korkein oikeus/högsta domstolen’, ‘korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen’, ‘markkinatuomioistuin/marknadsdomstolen’ and ‘työtuomioistuin/arbetsdomstolen’,
  - in Sweden:
‘Högsta domstolen’, ‘Regeringsrätten’, ‘Arbetsdomstolen’ and ‘Marknadsdomstolen’,
  - in the United Kingdom:
the House of Lords and other courts from which no further appeal is possible;
- (b) the courts of the Contracting States when acting as appeal courts.

Article 3

1. The competent authority of a Contracting State may request the Court of Justice to give a ruling on a question of interpretation of the provisions contained in the instruments referred to in Article 1 if judgments given by courts of that State conflict with the interpretation given either by the Court of Justice or in a judgment of one of the courts of another Contracting State referred to in Article 2. The provisions of this paragraph shall apply only to judgments which have become *res judicata*.
2. The interpretation given by the Court of Justice in response to such a request shall not affect the judgments which gave rise to the request for interpretation.
3. The Procurators-General of the Supreme Courts of Appeal of the Contracting States, or any other authority designated by a Contracting State, shall be entitled to request the Court of Justice for a ruling on interpretation in accordance with paragraph 1.
4. The Registrar of the Court of Justice shall give notice of the request to the Contracting States, to the Commission and to the Council of the European Communities; they shall then be entitled within two months of the notification to submit statements of case or written observations to the Court.
5. No fees shall be levied or any costs or expenses awarded in respect of the proceedings provided for in this Article.

Article 4

1. Except where this Protocol otherwise provides, the provisions of the Treaty establishing the European Economic Community and those of the Protocol on the Statute of the Court of Justice annexed thereto, which are applicable when the Court is requested to give a preliminary ruling, shall also apply to any proceedings for the interpretation of the instruments referred to in Article 1.
2. The Rules of Procedure of the Court of Justice shall, if necessary, be adjusted and supplemented in accordance with Article 188 of the Treaty establishing the European Economic Community.

Article 5 ⁽¹⁾

This Protocol shall be subject to ratification by the Signatory States. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Communities.

Article 6 ⁽²⁾

1. To enter into force, this Protocol must be ratified by seven States in respect of which the Rome Convention is in force. This Protocol shall enter into force on the first day of the third month following the deposit of the instrument of ratification by the last such State to take this step. If, however, the Second Protocol conferring on the Court of Justice of the European Communities certain powers to interpret the Convention on the law applicable to contractual obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980, concluded in Brussels on 19 December 1988 ⁽¹⁾ enters into force on a later date, this Protocol shall enter into force on the date of entry into force of the Second Protocol.
2. Any ratification subsequent to the entry into force of this Protocol shall take effect on the first day of the third month following the deposit of the instrument of ratification, provided that the ratification, acceptance or approval of the Rome Convention by the State in question has become effective.

⁽¹⁾ See footnote 1 on page 12.

⁽²⁾ See footnote 3 on page 12.

⁽³⁾ See page 14.

Article 7 ⁽¹⁾

The Secretary-General of the Council of the European Communities shall notify the Signatory States of:

- (a) the deposit of each instrument of ratification;
- (b) the date of entry into force of this Protocol;
- (c) any designation communicated pursuant to Article 3(3);
- (d) any communication made pursuant to Article 8.

Article 8

The Contracting States shall communicate to the Secretary-General of the Council of the European Communities the texts of any provisions of their laws which necessitate an amendment to the list of courts in Article 2(a).

Article 9

This Protocol shall have effect for as long as the Rome Convention remains in force under the conditions laid down in Article 30 of that Convention.

Article 10

Any Contracting State may request the revision of this Protocol. In this event, a revision conference shall be convened by the President of the Council of the European Communities.

Article 11 ⁽²⁾

This Protocol, drawn up in a single original in the Danish, Dutch, English, French, German, Greek, Irish, Italian, Portuguese and Spanish languages, all 10 texts being equally authentic, shall be deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Communities. The Secretary-General shall transmit a certified copy to the Government of each Signatory State.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries have affixed their signatures below this Protocol.

Done at Brussels on the nineteenth day of December in the year one thousand nine hundred and eighty-eight.

[Signatures of the Plenipotentiaries]

⁽¹⁾ See footnote 1 on page 13.

⁽²⁾ See footnote 1 on page 14.

JOINT DECLARATIONS

Joint Declaration

The Governments of the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the Hellenic Republic, the Kingdom of Spain, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Portuguese Republic and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,

On signing the First Protocol on the interpretation by the Court of Justice of the European Communities of the Convention on the law applicable to contractual obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980,

Desiring to ensure that the Convention is applied as effectively and as uniformly as possible,

Declare themselves ready to organise, in cooperation with the Court of Justice of the European Communities, an exchange of information on judgments which have become *res judicata* and have been handed down pursuant to the Convention on the law applicable to contractual obligations by the courts referred to in Article 2 of the said Protocol. The exchange of information will comprise:

- the forwarding to the Court of Justice by the competent national authorities of judgments handed down by the courts referred to in Article 2(a) and significant judgments handed down by the courts referred to in Article 2(b),
- the classification and the documentary exploitation of these judgments by the Court of Justice including, as far as necessary, the drawing up of abstracts and translations, and the publication of judgments of particular importance,
- the communication by the Court of Justice of the documentary material to the competent national authorities of the States parties to the Protocol and to the Commission and the Council of the European Communities.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries have affixed their signature below this Joint Declaration.

Done at Brussels on the nineteenth day of December in the year one thousand nine hundred and eighty-eight.

[Signatures of the Plenipotentiaries]

Joint Declaration

The Governments of the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the Hellenic Republic, the Kingdom of Spain, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Portuguese Republic and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,

On signing the First Protocol on the interpretation by the Court of Justice of the European Communities of the Convention on the law applicable to contractual obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980,

Having regard to the Joint Declaration annexed to the Convention on the law applicable to contractual obligations,

Desiring to ensure that the Convention is applied as effectively and as uniformly as possible,

Anxious to prevent differences of interpretation of the Convention from impairing its unifying effect,

Express the view that any State which becomes a member of the European Communities should accede to this Protocol.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries have affixed their signatures below this Joint Declaration.

Done at Brussels on the nineteenth day of December in the year one thousand nine hundred and eighty-eight.

[Signatures of the Plenipotentiaries]

_____

SECOND PROTOCOL CONFERRING ON THE COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES CERTAIN POWERS TO INTERPRET THE CONVENTION ON THE LAW APPLICABLE TO CONTRACTUAL OBLIGATIONS; OPENED FOR SIGNATURE IN ROME ON 19 JUNE 1980

THE HIGH CONTRACTING PARTIES TO THE TREATY ESTABLISHING THE EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY

WHEREAS the Convention on the law applicable to contractual obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980, hereinafter referred to as 'the Rome Convention', will enter into force after the deposit of the seventh instrument of ratification, acceptance or approval;

WHEREAS the uniform application of the rules laid down in the Rome Convention requires that machinery to ensure uniform interpretation be set up and whereas to that end appropriate powers should be conferred upon the Court of Justice of the European Communities, even before the Rome Convention enters into force with respect to all the Member States of the European Economic Community;

HAVE DECIDED to conclude this Protocol and to this end have designated as their Plenipotentiaries:

[Plenipotentiaries designated by the Member States]

WHO, meeting within the Council of the European Communities, having exchanged their full powers: found in good and due form.

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

1. The Court of Justice of the European Communities shall, with respect to the Rome Convention, have the jurisdiction conferred upon it by the First Protocol on the interpretation by the Court of Justice of the European Communities of the Convention on the law applicable to contractual obligations, opened for signature in Rome on 19 June 1980, concluded in Brussels on 19 December 1988 ⁽¹⁾. The Protocol on the Statute of the Court of Justice of the European Communities and the Rules of Procedure of the Court of Justice shall apply.

2. The Rules of Procedure of the Court of Justice shall be adapted and supplemented as necessary in accordance with Article 188 of the Treaty establishing the European Economic Community.

Article 2 ⁽²⁾

This Protocol shall be subject to ratification by the Signatory States. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Communities.

Article 3 ⁽¹⁾

This Protocol shall enter into force on the first day of the third month following the deposit of the instrument of ratification of the last Signatory State to complete that formality.

⁽¹⁾ See page 1.

⁽²⁾ See footnote 1 on page 12.

⁽³⁾ See footnote 3 on page 12.

Article 4 (1)

This Protocol, drawn up in a single original in the Danish, Dutch, English, French, German, Greek, Irish, Italian, Portuguese and Spanish languages, all 10 texts being equally authentic, shall be deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Communities. The Secretary-General shall transmit a certified copy to the Government of each signatory.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries have affixed their signature below this Protocol.

Done at Brussels on the nineteenth day of December in the year one thousand nine hundred and eighty-eight.

[Signatures of the Plenipotentiaries]

---

(1) See footnote 1 on page 14.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 28 marca 2007 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:
L. Kaczyński

L.S.

Prezes Rady Ministrów:
J. Kaczyński

58

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 5 grudnia 2007 r.

w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r., oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, sporządzonej w Luksemburgu dnia 14 kwietnia 2005 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że na podstawie ustawy z dnia 22 września 2006 r. o ratyfikacji Konwencji o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r., oraz do Pierwszego i Drugiego Protokołu w sprawie jej wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, sporządzonej w Luksemburgu dnia 14 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Nr 208, poz. 1533) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikował dnia 28 marca 2007 r. wyżej wymienioną konwencję.

Zgodnie z artykułem 5 ustęp 1 konwencja weszła w życie dnia 1 maja 2006 r.

Zgodnie z artykułem 5 ustęp 2 konwencja weszła w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej dnia 1 sierpnia 2007 r.

Jednocześnie podaje się do wiadomości co następuje:

- 1) następujące państwa stały się stronami konwencji w podanych niżej datach:

Republika Austrii	1 listopada 2006 r.
Królestwo Belgii	1 września 2007 r.

Republika Cypryjska	1 listopada 2006 r.
Republika Czeska	1 lipca 2006 r.
Republika Estońska	1 października 2006 r.
Republika Finlandii	1 września 2006 r.
Republika Litewska	1 grudnia 2006 r.
Republika Łotewska	1 maja 2006 r.
Republika Federalna Niemiec	1 listopada 2006 r.
Królestwo Hiszpanii	1 września 2007 r.
Republika Grecka	1 lutego 2007 r.
Wielkie Księstwo Luksemburga	1 października 2006 r.
Republika Malty	1 stycznia 2007 r.
Królestwo Niderlandów	1 maja 2006 r.
Republika Portugalska	1 maja 2007 r.
Republika Słowacka	1 sierpnia 2006 r.
Republika Słowenii	1 maja 2006 r.
Królestwo Szwecji	1 maja 2006 r.
Republika Węgierska	1 czerwca 2006 r.
Republika Włoska	1 maja 2007 r.